

Warszawa, dnia 26 lutego 2018 r.

Poz. 422

UMOWA RAMOWA

**o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony,
a Mongolią, z drugiej strony,**

sporządzona w Ułan Bator dnia 30 kwietnia 2013 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 30 kwietnia 2013 r. w Ułan Bator została sporządzona Umowa ramowa o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Mongolią, z drugiej strony, w następującym brzmieniu:

UMOWA RAMOWA

**o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej
strony, a Mongolią, z drugiej strony**

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARIJ,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

REPUBLIKA WĘGIERSKA,

MALTA,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

z jednej strony, oraz

RZĄD MONGOLII, zwany dalej „Mongolią”

z drugiej strony,

zwane dalej wspólnie „Stronami”,

ZWAŻYWSZY na tradycyjną przyjaźń między Stronami oraz łączące je więzi historyczne, polityczne i gospodarcze,

MAJĄC NA UWADZE, że Strony przywiązują szczególne znaczenie do wszechstronnego charakteru ich wzajemnych s, tosunków,

MAJĄC NA UWADZE, że Strony uważają, iż niniejsza umowa stanowi część szerszych i spójnych stosunków między nimi w ramach porozumień, których obie Strony są stronami,

POTWIERDZAJĄC zobowiązanie Stron do przestrzegania zasad demokratycznych, praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, w tym praw osób należących do mniejszości, określonych m.in. w Karcie Narodów Zjednoczonych, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka przyjętej przez Organizację Narodów Zjednoczonych oraz innych odpowiednich instrumentach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, a także potwierdzając wolę Stron do zwiększania przestrzegania tych zasad,

POTWIERDZAJĄC swoje przywiązanie do zasad praworządności, przestrzegania prawa międzynarodowego, dobrego zarządzania oraz walki z korupcją oraz swoje pragnienie propagowania postępu gospodarczego i społecznego swoich narodów, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju i wymogów związanych z ochroną środowiska,

POTWIERDZAJĄC swoje pragnienie wzmocnienia współpracy między Stronami, w oparciu o te wspólne wartości,

POTWIERDZAJĄC swoje pragnienie propagowania postępu gospodarczego i społecznego swoich narodów, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego wymiarach,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do propagowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz do zaangażowania się w skuteczne działania wielostronne oraz pokojowe rozwiązywanie sporów, zwłaszcza poprzez współpracę w tym celu w ramach Narodów Zjednoczonych,

POTWIERDZAJĄC swoje pragnienie wzmocnienia współpracy w kwestiach politycznych i gospodarczych, jak również w zakresie stabilności międzynarodowej, sprawiedliwości i bezpieczeństwa jako podstawowego warunku propagowania zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, eliminacji ubóstwa oraz osiągnięcia milenijnych celów rozwoju,

MAJĄC NA UWADZE, że Strony uważają terroryzm za zagrożenie dla globalnego bezpieczeństwa oraz zamierzają zintensyfikować swój dialog i współpracę w walce z terroryzmem, zgodnie z odpowiednimi aktami RB ONZ, a zwłaszcza rezolucją RB ONZ nr 1373. Europejska strategia bezpieczeństwa, przyjęta przez Radę Europejską w grudniu 2003 r., uznaje terroryzm za główne zagrożenie dla bezpieczeństwa. W tym względzie Unia Europejska wprowadziła najważniejsze środki, w tym plan działania dotyczący zwalczania terroryzmu, przyjęty w 2001 r. i zaktualizowany w 2004 r., oraz ważną deklarację w sprawie zwalczania terroryzmu z dnia 25 marca 2004 r., w następstwie zamachów w Madrycie. Unia Europejska przyjęła również strategię UE w dziedzinie walki z terroryzmem w grudniu 2005 r.,

WYRAŻAJĄC swoje pełne zobowiązanie do zapobiegania i zwalczania wszelkich form terroryzmu oraz do rozwijania współpracy w walce z terroryzmem, oraz do zwalczania przestępczości zorganizowanej,

MAJĄC NA UWADZE, że Strony potwierdzają, iż skuteczne środki zwalczania terroryzmu i ochrony praw człowieka powinny się uzupełniać i wzajemnie wspierać,

POTWIERDZAJĄC, że najpoważniejsze przestępstwa mające znaczenie dla społeczności międzynarodowej nie mogą pozostać bezkarne i że ich efektywne ściganie musi zostać zapewnione poprzez podjęcie środków na poziomie krajowym oraz usprawnienie współpracy na poziomie globalnym,

ZWAŻYWSZY, że ustanowienie i skuteczne funkcjonowanie Międzynarodowego Trybunału Karnego stanowi istotne osiągnięcie dla pokoju i sprawiedliwości na świecie, a Rada Unii Europejskiej przyjęła dnia 16 czerwca 2003 r. wspólne stanowisko w sprawie MTK, którego następstwem było przyjęcie dnia 4 lutego 2004 r. planu działania,

MAJĄC NA UWADZE, że Strony zgadzają się również, iż rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego i pragną pogłębić dialog i współpracę w tej dziedzinie. Przyjęcie w drodze konsensusu rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) stanowi podstawę zobowiązania całej społeczności międzynarodowej do zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, Rada Unii Europejskiej przyjęła dnia 17 listopada 2003 r. politykę UE ukierunkowaną na wprowadzenie kwestii nierozprzestrzeniania broni do stosunków UE z państwami trzecimi. Rada Europejska przyjęła również dnia 12 grudnia 2003 r. strategię zwalczania rozpowszechniania,

MAJĄC NA UWADZE, że Rada Europejska stwierdziła, iż broń strzelecka i lekka (BSiL) stanowi rosnące zagrożenie dla pokoju, bezpieczeństwa i rozwoju, oraz przyjęła dnia 13 stycznia 2006 r. strategię w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia BSiL i amunicji do tych rodzajów broni. W strategii tej Rada Europejska podkreśliła potrzebę zapewnienia kompleksowego i spójnego podejścia w ramach polityki bezpieczeństwa i polityki rozwojowej,

WYRAŻAJĄC swoje pełne zobowiązanie do propagowania zrównoważonego rozwoju w jego wszystkich aspektach, w tym ochrony środowiska i skutecznej współpracy w celu zwalczania zmian klimatu, bezpieczeństwa żywności, a także skutecznego propagowania i wdrażania uznanych na forum międzynarodowym norm pracy i norm socjalnych,

PODKREŚLAJĄC znaczenie pogłębiania stosunków i współpracy w dziedzinach takich jak readmisja, polityka azylowa i wizowa, oraz wspólnego rozwiązywania kwestii migracji i handlu ludźmi,

PONOWNIE PODKREŚLAJĄC znaczenie handlu w swoich stosunkach dwustronnych, zwłaszcza handlu surowcami, oraz podkreślając swoje zaangażowanie w uzgodnienie szczegółowych przepisów dotyczących surowców w Podkomitecie ds. Handlu i Inwestycji,

ZAUWAŻAJĄC, że postanowienia niniejszej umowy wchodzące w zakres części trzeciej tytułu V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wiążą Zjednoczone Królestwo i Irlandię jako odrębne Umawiające się Strony, nie zaś jako część Unii Europejskiej, chyba że Unia Europejska wraz ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią wspólnie poinformują Mongolię, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia są nimi związane jako część Unii Europejskiej zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jeżeli Zjednoczone Królestwo lub Irlandia przestaną być związane umową jako część Unii Europejskiej zgodnie z art. 4a protokołu nr 21, Unia Europejska wraz ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią natychmiast poinformują Mongolię o wszelkich zmianach w ich stanowisku, w którym to przypadku pozostaną nadal związane postanowieniami umowy indywidualnie. To samo dotyczy Danii, zgodnie z protokołem w sprawie stanowiska Danii załączonym do wspomnianych Traktatów,

POTWIERDZAJĄC zobowiązanie do umacniania istniejących stosunków między Stronami, mając na względzie zacieśnienie współpracy między nimi oraz ich wspólną chęć do konsolidacji, pogłębienia i różnicowania wzajemnych stosunków w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w oparciu o równość, niedyskryminację i wzajemne korzyści,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

CHARAKTER I ZAKRES

Artykuł 1

Zasady ogólne

1. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, oraz zasady praworządności stanowi fundament polityki wewnętrznej i międzynarodowej obu Stron oraz zasadniczy element niniejszej umowy.
2. Strony potwierdzają wspólne wartości określone w Karcie Narodów Zjednoczonych.
3. Strony potwierdzają zobowiązanie do promowania wszystkich aspektów zrównoważonego rozwoju, współpracy w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu i globalizacją, oraz do przyczyniania się do osiągnięcia uznanych na szczeblu międzynarodowym celów rozwojowych, w szczególności celów zawartych w milenijnych celach rozwoju. Strony potwierdzają swoje zaangażowanie w osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego oraz struktur społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu.
4. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do respektowania deklaracji paryskiej z 2005 r. w sprawie skuteczności pomocy oraz zgadzają się co do zacieśnienia współpracy w celu dalszej poprawy wyników osiągniętych w zakresie rozwoju.

5. Strony potwierdzają swoje przywiązanie do zasad dobrego zarządzania, w tym niezależności sądownictwa oraz walki z korupcją.

Artykuł 2

Cele współpracy

W celu zacieśnienia stosunków dwustronnych Strony zobowiązują się prowadzić wszechstronny dialog i promować dalszą współpracę we wszystkich sektorach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Ich wysiłki będą w szczególności miały na celu:

- a) nawiązanie współpracy politycznej i gospodarczej w ramach wszystkich właściwych organizacji i forów regionalnych i międzynarodowych;
- b) nawiązanie współpracy w zakresie zwalczania najcięższych przestępstw wzbudzających niepokój społeczności międzynarodowej;
- c) nawiązanie współpracy w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia oraz broni strzeleckiej i lekkiej;
- d) rozwój handlu i inwestycji między Stronami przynoszący wzajemne korzyści; nawiązanie współpracy we wszystkich dziedzinach handlu i inwestycji będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w celu ułatwienia przepływu towarów i inwestycji oraz zapobiegania powstawaniu przeszkód w handlu i inwestycjach, a także usuwania takich przeszkód;
- e) nawiązanie współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, w tym praworządności i współpracy prawnej, ochrony danych, migracji, przemytu i handlu ludźmi, zwalczania przestępczości zorganizowanej, terroryzmu, prania pieniędzy i nielegalnych narkotyków;
- f) nawiązanie współpracy we wszystkich innych sektorach stanowiących przedmiot wzajemnego zainteresowania, zwłaszcza w zakresie polityki makroekonomicznej oraz usług finansowych, podatków i cel, w tym dobrego zarządzania w dziedzinie podatków, polityki przemysłowej oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), społeczeństwa informacyjnego, sektora audiowizualnego i mediów, nauki i technologii, energii, transportu, oświaty i kultury, środowiska naturalnego i zasobów naturalnych, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, zdrowia, zatrudnienia oraz spraw społecznych i statystyk;
- g) zwiększenie udziału obu Stron w ponadregionalnych i regionalnych programach współpracy, w których możliwy jest udział drugiej Strony;
- h) podniesienie roli i statusu Stron w swoich wzajemnych regionach;
- i) promowanie porozumienia między obywatelami poprzez współpracę różnych podmiotów pozarządowych, takich jak niezależne ośrodki badawcze, środowisko uniwersyteckie, społeczeństwo obywatelskie oraz media, w formie seminariów, konferencji, kontaktów młodzieżowych i innych działań;
- j) propagowanie eliminowania ubóstwa w kontekście zrównoważonego rozwoju oraz stopniowego włączenia Mongolii do gospodarki światowej.

Artykuł 3

Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia bez względu na to, czy jest to działalność państw, czy innych grup, stanowi jedno z największych zagrożeń dla stabilności i bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym.

2. Strony postanawiają w związku z tym współpracować i przeciwdziałać rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie i wdrażanie na poziomie krajowym zobowiązań podjętych przez Strony w ramach międzynarodowych traktatów i porozumień o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu oraz innych odnośnych zobowiązań międzynarodowych, takich jak rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1540. Strony uzgadniają, że niniejsze postanowienie stanowi zasadniczy element umowy.

3. Strony zgadzają się również współpracować i wspierać walkę z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez:

— podejmowanie kroków mających na celu, stosownie do okoliczności, podpisanie, ratyfikację lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wdrożenie;

— stworzenie skutecznego systemu kontroli wywozu na poziomie krajowym pozwalającego na kontrolę wywozu i tranzytu towarów związanych z BMR, w tym kontrolę ostatecznego użycia technologii podwójnego zastosowania pod kątem BMR, oraz obejmującego skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

4. Strony zgadzają się ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym elementom i je konsolidował. Ten dialog może się odbywać na szczeblu regionalnym.

Artykuł 4

Broń strzelecka i lekka

1. Strony uznają, że nielegalna produkcja broni strzeleckiej i lekkiej, jej transfer i obrót nią, w tym amunicją do tej broni, a także nadmierne gromadzenie, nieprawidłowe zarządzanie, niewłaściwie zabezpieczone zapasy oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stwarzają poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Strony postanawiają przestrzegać zobowiązań każdej ze Stron dotyczących rozwiązania wszystkich aspektów nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, oraz w pełni wywiązać się z tych zobowiązań w ramach istniejących porozumień międzynarodowych i rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz zobowiązań w ramach innych instrumentów międzynarodowych mających zastosowanie w tej dziedzinie, takich jak Program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi BSIL, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach.

3. Strony postanawiają współpracować oraz dbać o skoordynowanie, wzajemne uzupełnianie się oraz synergię swoich wysiłków służących rozwiązaniu problemu nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, na poziomie światowym, regionalnym, ponadregionalnym oraz krajowym, a także postanawiają nawiązać regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym wysiłkom i je konsolidował.

Artykuł 5

Najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój społeczności międzynarodowej

(Międzynarodowy Trybunał Karny)

1. Strony potwierdzają, że najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne i że należy zapewnić ich skuteczne ściganie poprzez podejmowanie środków, odpowiednio, na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w tym poprzez Międzynarodowy Trybunał Karny. Strony uznają, że ustanowienie skutecznie działającego Międzynarodowego Trybunału Karnego stanowi znaczące osiągnięcie na rzecz pokoju i sprawiedliwości na świecie.

2. Strony postanawiają współpracować oraz podjąć niezbędne środki, stosownie do okoliczności, w celu pełnego wspierania uniwersalności stosowania i nienaruszalności statutu rzymskiego i powiązanych instrumentów, a także zgadzają się zacieśniać swoją współpracę z Międzynarodowym Trybunałem Karnym. Strony zobowiązują się wdrażać statut rzymski oraz podjąć niezbędne kroki w celu ratyfikacji powiązanych instrumentów (takich jak umowa w sprawie przywilejów i immunitetów MTK).

3. Strony zgadzają się, że korzystne byłoby prowadzenie dialogu w tej kwestii.

Artykuł 6

Współpraca w zwalczaniu terroryzmu

1. Strony zgadzają się współpracować przy zapobieganiu aktom terroryzmu i przy zwalczaniu takich aktów, potwierdzając znaczenie walki z terroryzmem, zgodnie z obowiązującymi konwencjami międzynarodowymi, w tym międzynarodowym prawem humanitarnym i prawami człowieka, jak również własnymi odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, równocześnie biorąc pod uwagę Globalną Strategię Zwalczania Terroryzmu ONZ, zawartą w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/288 z dnia 8 września 2006 r.

2. Strony współpracują przede wszystkim:

- a) w ramach pełnego wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 i nr 1267 oraz kolejnych rezolucji, w tym nr 1822, jak również innych odpowiednich rezolucji ONZ i swoich odpowiednich zobowiązań na mocy innych istotnych konwencji i instrumentów międzynarodowych;
- b) poprzez wymianę informacji o terrorystach, grupach terrorystycznych oraz ich sieciach wsparcia zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym;

- c) poprzez wymianę opinii o środkach i metodach stosowanych w celu zwalczania terroryzmu, w tym w dziedzinie szkoleń oraz technologii, oraz wymianę wiedzy fachowej związanej z zapobieganiem terroryzmowi;
- d) poprzez współpracę mającą na celu pogłębienie konsensusu międzynarodowego w odniesieniu do walki z terroryzmem, w tym definicji prawnej aktów terrorystycznych, a zwłaszcza poprzez działanie na rzecz osiągnięcia porozumienia w odniesieniu do kompleksowej konwencji w sprawie terroryzmu międzynarodowego;
- e) poprzez dzielenie się odpowiednimi najlepszymi praktykami w zakresie ochrony praw człowieka w walce z terroryzmem;
- f) poprzez skuteczną realizację i zacieśnianie swojej współpracy w zwalczaniu terroryzmu w ramach ASEM.

TYTUŁ II

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA, REGIONALNA I MIĘDZYNARODOWA

Artykuł 7

Współpraca między Mongolią a UE w zakresie zasad, norm i standardów

1. Strony zobowiązują się osiągnąć europejskie wspólne zasady, normy i standardy w Mongolii oraz współpracować w propagowaniu wymiany informacji i dzielenia się doświadczeniami w celu ich wprowadzenia i wdrożenia.
2. Strony starają się wzmocnić dialog i współpracę między swoimi władzami w zakresie kwestii standaryzacji, które zgodnie z ustaleniami Stron mogą obejmować utworzenie ram współpracy ułatwiających wymianę ekspertów, informacji i wiedzy fachowej.

Artykuł 8

Współpraca w ramach organizacji regionalnych i międzynarodowych

1. Strony postanawiają wymieniać opinie i współpracować w ramach forów i organizacji regionalnych i międzynarodowych, takich jak ONZ oraz odpowiednie agencje, programy i organy ONZ, Światowa Organizacja Handlu, Traktat o przyjaźni i współpracy oraz dialogu Azja-Europa (ASEM).
2. Strony postanawiają również propagować współpracę między niezależnymi ośrodkami badawczymi, pracownikami akademickimi, organizacjami pozarządowymi oraz mediami w dziedzinach objętych niniejszą umową. Współpraca ta może w szczególności obejmować organizację programów szkoleniowych, warsztatów i seminariów, wymianę ekspertów, badania i inne działania uzgodnione przez Strony.

Artykuł 9

Współpraca regionalna i dwustronna

1. We wszystkich sektorach objętych dialogiem i współpracą, które ustanawia się na mocy niniejszej umowy, oraz kładąc przy tym odpowiedni nacisk na kwestie objęte współpracą dwustronną, obie strony zgadzają się kontynuować powiązane działania na szczeblu dwustronnym, regionalnym lub poprzez połączenie obu tych wymiarów. Przy wyborze odpowiednich ram działania Strony będą dążyły do maksymalizacji uzyskanego wpływu na wszystkie zainteresowane strony oraz do umocnienia ich zaangażowania, przy jednoczesnym jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych zasobów, uwzględnieniu politycznej i instytucjonalnej wykonalności oraz zapewnieniu spójności z innymi działaniami, w które zaangażowane są Unia Europejska i inni partnerzy ASEM.
2. Strony mogą we właściwych przypadkach postanowić o rozszerzeniu wsparcia finansowego na działania w ramach współpracy w dziedzinach objętych umową oraz na działania powiązane, zgodnie z ich odpowiednimi procedurami finansowymi i zasobami.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Artykuł 10

Zasady ogólne

1. Głównym celem współpracy rozwojowej jest ograniczenie ubóstwa poprzez realizację milenijnych celów rozwoju w kontekście zrównoważonego rozwoju i integracji z gospodarką światową. Strony zgadzają się prowadzić regularny dialog w sprawie współpracy w zakresie rozwoju zgodnie z odpowiednimi priorytetami każdej ze Stron i obszarami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania.
2. Strategie współpracy rozwojowej Stron mają na celu między innymi:
  - a) promowanie rozwoju ludzkiego i społecznego;
  - b) osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego;

- c) promowanie zrównoważenia środowiskowego i regeneracji środowiska oraz najlepszych praktyk w tej dziedzinie, a także zachowania zasobów naturalnych;
- d) zapobieganie zmianie klimatu i zwalczanie jej skutków;
- e) wspieranie polityki i instrumentów mających na celu dalszą integrację z gospodarką światową i międzynarodowym systemem handlu;
- f) ustanowienie procesów zgodnych z zasadami zawartymi w deklaracji paryskiej w sprawie skuteczności pomocy, w programie działania z Akry i z innymi zobowiązaniami międzynarodowymi mającymi na celu poprawę świadczenia i skuteczności pomocy.

Artykuł 11

Rozwój gospodarczy

1. Celem Stron jest propagowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, ograniczenie ubóstwa oraz ograniczenie rozbieżności społeczno-gospodarczych.
2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, powinny również potwierdzić swoje zobowiązania w zakresie deklaracji paryskiej w sprawie skuteczności pomocy z 2005 r.
3. Umowa powinna również mieć na celu uwzględnienie zobowiązań w zakresie społecznych i środowiskowych aspektów handlu, potwierdzając ponownie, że handel powinien propagować zrównoważony rozwój we wszystkich jego aspektach, a także oceny swoich skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Artykuł 12

Rozwój społeczny

1. Strony mają na celu podkreślenie potrzeby prowadzenia wzajemnie się wspierającej polityki gospodarczej i społecznej, podkreślenie istotnej roli stworzenia godnej pracy oraz zobowiązania Stron do wspierania dialogu społecznego.
2. Strony zamierzają przyczynić się do skutecznego wdrażania podstawowych standardów pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz zacieśniania współpracy w zakresie zatrudnienia i kwestii społecznych.
3. Strony zamierzają ponadto propagować politykę mającą na celu zagwarantowanie dostępności i dostaw żywności dla ludności oraz paszy dla zwierząt gospodarskich, w sposób zrównoważony oraz przyjazny dla środowiska.

Artykuł 13

Środowisko

1. Strony potwierdzają potrzebę wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz ochrony zasobów naturalnych i bioróżnorodności oraz zarządzania nimi, w tym lasami, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
2. Strony zamierzają propagować ratyfikację i wprowadzenie w życie wielostronnych porozumień w sprawie środowiska oraz przestrzeganie zasad w nich zawartych w dziedzinie środowiska.
3. Strony zamierzają wzmocnić współpracę w zakresie globalnych kwestii ochrony środowiska, zwłaszcza zmiany klimatu.

TYTUŁ IV

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE HANDLU I INWESTYCJI

Artykuł 14

Zasady ogólne

1. Strony podejmują dialog na temat dwustronnego i wielostronnego handlu oraz kwestii związanych z handlem, mając na względzie zacieśnienie dwustronnych stosunków handlowych i rozwój wielostronnego systemu handlowego.
2. Strony zobowiązują się wspierać rozwój i zróżnicowanie wzajemnej wymiany handlowej w jak największym stopniu i w sposób przynoszący wzajemne korzyści. Strony zobowiązują się do stworzenia lepszych warunków wzajemnego dostępu do swoich rynków poprzez dążenie do eliminacji barier w handlu, w szczególności poprzez terminową likwidację barier pozataryfowych oraz podejmowanie działań poprawiających przejrzystość, z uwzględnieniem prac prowadzonych w tej dziedzinie przez organizacje międzynarodowe.

3. Uznając, że handel odgrywa istotną rolę w rozwoju oraz że pomoc w formie systemu preferencji taryfowych okazała się bardzo korzystna dla krajów rozwijających się, Strony starają się zwiększyć swój udział w konsultacjach dotyczących takiej pomocy, w pełnej zgodności z zasadami WTO.
4. Strony informują się wzajemnie o rozwoju polityki handlowej i polityki w kwestiach związanych z handlem, takich jak polityka rolna, bezpieczeństwo żywności, ochrona konsumentów i środowiska.
5. Strony wspierają dialog i współpracę w celu rozwijania stosunków handlowych i inwestycyjnych, w tym rozwiązywania problemów handlowych, w dziedzinach o których mowa w art. 10-27 oraz w innych kwestiach.

Artykuł 15

Kwestie sanitarne i fitosanitarne

1. Strony współpracują w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz kwestii sanitarnych i fitosanitarnych w celu ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt i roślin na terytoriach Stron.
2. Strony prowadzą rozmowy i wymieniają informacje na temat swoich odpowiednich środków, określonych w porozumieniu Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie środków sanitarnych i fitosanitarnych, Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt oraz Komisji Kodeksu Żywnościowego (CODEX Alimentarius).
3. Strony postanawiają zwiększyć wzajemne zrozumienie i zacieśnić współpracę w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych oraz w zakresie dobrostanu zwierząt. Tego rodzaju budowanie potencjału odnosi się do konkretnych potrzeb każdej ze Stron i jest przeprowadzane w celu wspierania danej Strony w dostosowaniu się do ram prawnych drugiej Strony.
4. Strony w odpowiednim czasie nawiązują dialog w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych na wniosek jednej ze Stron o rozważenie zagadnień sanitarnych i fitosanitarnych oraz innych pilnych związanych z nimi kwestii objętych niniejszym artykułem.

Artykuł 16

Bariery techniczne w handlu

Strony wspierają stosowanie międzynarodowych norm oraz współpracują i wymieniają informacje dotyczące norm, procedur oceny zgodności i przepisów technicznych, szczególnie w ramach porozumienia WTO w sprawie barier technicznych w handlu.

Artykuł 17

Współpraca celna

1. Strony zwrócą szczególną uwagę na zwiększenie bezpieczeństwa handlu międzynarodowego, w tym usług transportowych, na zapewnienie skutecznego i efektywnego egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne oraz na zapewnienie równowagi między ułatwieniami w handlu a walką z oszustwami i nieprawidłowościami.
2. Bez uszczerbku dla innych form współpracy ustanowionych niniejszą umową, Strony wyrażają zainteresowanie rozważeniem zawarcia w przyszłości protokołów o współpracy celnej i o wzajemnej pomocy, w ramach instytucjonalnych określonych w niniejszej umowie.

Artykuł 18

Ułatwienia w handlu

Strony dzielą się doświadczeniami i badają możliwości uproszczenia procedur przywozowych, wywozowych i innych procedur celnych, zapewnienia przejrzystości przepisów celnych i handlowych, rozwijania współpracy celnej oraz skutecznych mechanizmów wzajemnej pomocy administracyjnej, a także dążą do zbieżności poglądów i wspólnych działań w kontekście odpowiednich inicjatyw międzynarodowych, w tym ułatwień w handlu.

Artykuł 19**Inwestycje**

Strony wspierają większy przepływ inwestycji poprzez rozwój atrakcyjnych i stabilnych warunków dla wzajemnych inwestycji dzięki konsekwentnemu dialogowi, którego celem jest umacnianie zrozumienia i współpracy w zakresie inwestycji, badanie mechanizmów administracyjnych ułatwiających przepływy inwestycji oraz promowanie stabilnych, przejrzystych, otwartych i niedyskryminacyjnych warunków dla inwestorów.

Artykuł 20**Polityka konkurencji**

Strony promują skuteczne ustanowienie i stosowanie zasad konkurencji oraz rozpowszechnianie informacji w celu wspierania przejrzystości oraz pewności prawnej dla przedsiębiorstw działających na rynkach drugiej Strony. Strony powinny wymieniać opinie w kwestiach dotyczących praktyk antykonkurencyjnych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na handel dwustronny oraz przepływy inwestycyjne.

Artykuł 21**Usługi**

Strony rozpoczną regularny dialog mający na celu w szczególności wymianę informacji o swoich wewnętrznych regulacjach i przepisach, wspieranie dostępu do rynków drugiej strony, wspieranie dostępu do kapitału i technologii oraz wspieranie handlu usługami między oboma regionami i na rynkach krajów trzecich.

Artykuł 22**Przepływy kapitału**

Strony dążą do ułatwienia przepływu kapitału w celu propagowania celów umowy.

Artykuł 23**Zamówienia publiczne**

Strony mają na celu ustanowienie zasad proceduralnych, w tym odpowiedniej przejrzystości oraz przepisów umożliwiających zaskarżenie, które wspierają utworzenie skutecznego systemu zamówień propagującego optymalny stosunek ceny do jakości w zamówieniach publicznych oraz ułatwiającego handel międzynarodowy.

Strony działają na rzecz osiągnięcia wzajemnego otwarcia swoich rynków zamówień rządowych, w celu osiągnięcia wzajemnych korzyści.

Artykuł 24**Przejrzystość**

Strony uznają znaczenie przejrzystości oraz odpowiednich procedur przy zarządzaniu swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi dotyczącymi handlu; w tym celu potwierdzają one swoje zobowiązania określone w art. X GATT z 1994 r. oraz art. III GATS.

Artykuł 25**Surowce**

1. Strony postanawiają zacieśnić współpracę oraz propagować wzajemne zrozumienie między obiema Stronami w dziedzinie surowców.

2. Współpraca ta oraz propagowanie wzajemnego zrozumienia powinno dotyczyć takich kwestii jak ramy regulacyjne dla sektorów surowców (w tym zarządzanie dochodami z górnictwa na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochrona środowiska i przepisy bezpieczeństwa dotyczące górnictwa oraz sektorów surowców) oraz handel surowcami. W celu propagowania ściślejszej współpracy i wzajemnego zrozumienia każda ze Stron może wystąpić z wnioskiem o doraźne spotkanie dotyczące surowców.

3. Strony uznają, że przejrzyste, niedyskryminacyjne, nie powodujące zakłóceń i oparte na poszanowaniu przepisów otoczenie regulacyjne jest najlepszym sposobem stworzenia warunków sprzyjających bezpośrednim inwestycjom zagranicznym w produkcję i handel surowcami.
4. Strony postanawiają propagować współpracę przy usuwaniu barier dla handlu surowcami, uwzględniając swoje odpowiednie strategie i cele gospodarcze i z myślą o propagowaniu handlu.
5. Na wniosek dowolnej ze Stron każda kwestia dotycząca handlu surowcami może zostać poruszona i omówiona podczas posiedzeń Wspólnego Komitetu i Podkomitetu, które posiadają uprawnienia do przyjęcia decyzji w tych kwestiach na mocy art. 56, zgodnie z zasadami określonymi w powyższych ustępach.

Artykuł 26

Polityka regionalna

Strony propagują politykę rozwoju regionalnego.

Artykuł 27

Ochrona własności intelektualnej

1. Strony potwierdzają olbrzymie znaczenie, które przywiązują do ochrony praw własności intelektualnej oraz zobowiązują się ustanowić właściwe środki w celu zapewnienia odpowiedniej i skutecznej ochrony i wykonania tych praw, zwłaszcza w zakresie naruszenia praw własności intelektualnej.

Ponadto Strony postanawiają zawrzeć jak najszybciej porozumienie dwustronne w sprawie oznaczeń geograficznych.

2. Strony wymieniają informacje i doświadczenia dotyczące takich kwestii jak praktyka, wspieranie, rozpowszechnianie, upowszechnianie, zarządzanie, harmonizacja, ochrona i skuteczne stosowanie praw własności intelektualnej, zapobieganie naruszaniu takich praw, walka z fałszerstwem i piractwem, poprzez współpracę celną i inne odpowiednie formy współpracy, oraz ustanowienie i umacnianie organizacji odpowiedzialnych za kontrolę i ochronę tych praw. Strony pomagają sobie wzajemnie w ulepszaniu ochrony, wykorzystywania i komercjalizacji własności intelektualnej w oparciu o doświadczenia europejskie, oraz w lepszym rozpowszechnianiu wiedzy w tej dziedzinie.

Artykuł 28

Podkomitet ds. Handlu i Inwestycji

1. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Handlu i Inwestycji.
2. Podkomitet wspiera Wspólny Komitet w wykonywaniu jego zadań we wszystkich dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem.
3. Podkomitet uchwała swój regulamin wewnętrzny.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE SPRAWIEDLIWOŚCI, WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 29

Praworządność i współpraca prawna

1. Przy współpracy w zakresie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa Strony zwracają szczególną uwagę na konsolidację zasad praworządności oraz ogólne wzmocnienie instytucji na wszystkich szczeblach w obszarze egzekwowania prawa, a zwłaszcza organizacji wymiaru sprawiedliwości.
2. Współpraca między Stronami może również obejmować wzajemną wymianę informacji dotyczących systemów prawnych i prawodawstwa. Strony dążą do rozwinięcia wzajemnej pomocy prawnej w ramach istniejących ram prawnych.

Artykuł 30

Ochrona danych osobowych

1. Strony postanawiają współpracować w celu podniesienia stopnia ochrony danych osobowych do poziomu najwyższych norm międzynarodowych, takich jak normy zawarte w wytycznych ONZ w sprawie skomputeryzowanych archiwów danych osobowych (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 45/95 z dnia 14 grudnia 1990 r.).
2. Współpraca w zakresie ochrony danych osobowych może obejmować m.in. wsparcie techniczne w formie wymiany informacji i wiedzy fachowej.

Artykuł 31

Współpraca w dziedzinie migracji

1. Strony ustanawiają współpracę mającą służyć zapobieganiu nielegalnej imigracji oraz nielegalnemu przebywaniu osób fizycznych posiadających obywatelstwo Stron na ich odpowiednich terytoriach.
2. W ramach współpracy służącej zapobieganiu nielegalnej imigracji Strony zgadzają się dokonać readmisji, bez zbędnej zwłoki, swoich obywateli, którzy nie spełniają warunków obowiązujących przy wjeździe na terytorium drugiej Strony, przebywaniu na jej terytorium lub zamieszkiwaniu na nim, a także obywateli, którzy przestali spełniać te warunki. W tym celu Strony wydadzą swoim obywatelom odpowiednie dokumenty tożsamości. Jeżeli osoba, która ma zostać poddana readmisji, nie posiada żadnych dokumentów lub innych dowodów potwierdzających jej obywatelstwo, właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne i konsularne zainteresowanego państwa członkowskiego lub Mongolii dokona – na prośbę Mongolii lub zainteresowanego państwa członkowskiego – przygotowań w celu przeprowadzenia rozmowy z daną osobą i ustalenia jej obywatelstwa.
3. UE wspiera finansowo wprowadzanie w życie tego porozumienia poprzez odpowiednie dwustronne instrumenty współpracy.
4. Strony zgadzają się wynegocjować, na wniosek dowolnej ze Stron, umowę między UE a Mongolią regulującą szczególne zobowiązania w zakresie readmisji swoich obywateli, w tym zobowiązania dotyczące obywateli innych państw oraz bezpaństwowców.

Artykuł 32

Współpraca dotycząca nielegalnych narkotyków

1. Strony współpracują w celu zapewnienia zrównoważonego podejścia poprzez skuteczną koordynację między właściwymi organami, w tym organami z sektora zdrowia, sprawiedliwości, cel, spraw wewnętrznych oraz innych odpowiednich sektorów, w celu zmniejszenia podaży nielegalnych narkotyków, handlu nimi oraz popytu na nie, przy poszanowaniu praw człowieka. Współpraca ta ma również na celu ograniczenie szkód wywoływanych przez narkotyki, rozwiązanie problemu produkcji narkotyków syntetycznych, handlu nimi oraz ich wykorzystywania, osiągnięcie bardziej skutecznego zapobiegania wykorzystywaniu prekursorów narkotyków do nielegalnej produkcji narkotyków oraz substancji psychotropowych.
2. Strony określają środki współpracy służące osiągnięciu tych celów. Działania podejmuje się na podstawie powszechnie uznanych zasad zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi, deklaracją polityczną oraz specjalną deklaracją w sprawie wytycznych dotyczących zmniejszenia popytu na narkotyki, zatwierdzoną przez 20. specjalną sesję Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie narkotyków w czerwcu 1998 r., a także zgodnie z deklaracją polityczną i planem działania przyjętym na 52. sesji Komisji ds. Środków Odurzających ONZ w marcu 2009 r.
3. Współpraca między Stronami obejmuje wsparcie techniczne i administracyjne w następujących obszarach: opracowanie krajowych przepisów i polityki; tworzenie instytucji krajowych i ośrodków informacji; wsparcie dla działań społeczeństwa obywatelskiego w dziedzinie narkotyków oraz starań mających na celu zmniejszenie popytu na narkotyki i łagodzenie szkód związanych z nadużywaniem narkotyków; szkolenie personelu; badania dotyczące narkotyków; oraz zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów narkotyków używanych do nielegalnej produkcji narkotyków oraz substancji psychotropowych. Strony mogą zgodzić się na włączenie innych obszarów.

Artykuł 33**Współpraca w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i korupcji**

Strony postanawiają współpracować przy zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, gospodarczej i finansowej, w tym korupcji. Współpraca ta ma w szczególności na celu wdrażanie i promowanie odpowiednich międzynarodowych standardów i aktów, takich jak konwencja ONZ w sprawie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i jej protokoły uzupełniające oraz Konwencja ONZ przeciwko korupcji.

Artykuł 34**Współpraca w zakresie zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu**

1. Strony zgadzają się co do potrzeby podjęcia działań i współpracy w celu zapobiegania wykorzystywaniu ich systemów finansowych oraz określonych niefinansowych przedsiębiorstw i zawodów do prania zysków z działalności przestępczej, takiej jak handel narkotykami i korupcja.

2. Obie Strony postanawiają współpracować w zakresie wsparcia technicznego i administracyjnego służących tworzeniu i wdrażaniu przepisów oraz w zakresie skutecznego funkcjonowania mechanizmów zwalczania procederu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Współpraca pozwala w szczególności na wymianę istotnych informacji w ramach prawodawstwa każdej ze Stron oraz przyjęcie właściwych norm celem zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, odpowiadających normom przyjętym przez Unię oraz podmioty międzynarodowe działające w tym obszarze, takie jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF).

TYTUŁ VI**WSPÓLPRACA W INNYCH SEKTORACH****Artykuł 35****Współpraca w zakresie praw człowieka**

1. Strony postanawiają współpracować w zakresie promowania i skutecznej ochrony praw człowieka, w tym w odniesieniu do ratyfikacji i wdrażania międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka.

2. Współpraca ta może obejmować między innymi:

- a) wspieranie opracowywania i wdrażania krajowych planów działania w zakresie praw człowieka;
- b) promowanie praw człowieka i edukacji w tej dziedzinie;
- c) wspieranie krajowych i regionalnych instytucji działających w zakresie praw człowieka;
- d) nawiązanie znaczącego, szeroko zakrojonego dialogu w zakresie praw człowieka;
- e) zacieśnienie współpracy z instytucjami ONZ działającymi w zakresie praw człowieka.

Artykuł 36**Współpraca w zakresie usług finansowych**

1. Strony postanawiają osiągnąć bardziej zbliżone wspólne zasady i standardy oraz zacieśnić współpracę w celu usprawnienia systemów rachunkowych, audytowych, nadzorczych i regulacyjnych w bankowości, ubezpieczeniach oraz innych obszarach sektora finansowego.

2. Strony współpracują w celu stworzenia regulacyjnych ram prawnych, infrastruktury oraz zasobów ludzkich, jak również wprowadzenia ładu korporacyjnego i międzynarodowych standardów rachunkowości na rynku kapitałowym Mongolii w ramach współpracy dwustronnej zgodnie ze zobowiązaniem GATS i WTO w sprawie dokumentu o wzajemnym porozumieniu w kwestii usług finansowych.

Artykuł 37**Dialog w sprawie polityki gospodarczej**

1. Strony postanawiają współpracować w promowaniu wymiany informacji na temat panujących u nich trendów gospodarczych i politycznych oraz wymiany doświadczeń dotyczących koordynowania polityki gospodarczej w ramach regionalnej współpracy i integracji gospodarczej.

2. Strony dążą również do pogłębienia dialogu między swoimi organami w kwestiach gospodarczych, które zgodnie z uzgodnieniami Stron mogą obejmować takie obszary jak polityka pieniężna, polityka budżetowa, w tym opodatkowanie działalności gospodarczej, finanse publiczne, stabilizacja makroekonomiczna i zadłużenie zewnętrzne.
3. Strony współpracują oraz propagują wzajemne zrozumienie w dziedzinie dywersyfikacji gospodarczej oraz rozwoju przemysłowego.

Artykuł 38

Właściwe zarządzanie w dziedzinie podatków

W celu umacniania i rozwijania działalności gospodarczej z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeby opracowania odpowiednich ram regulacyjnych Strony uznają zasady właściwego zarządzania w dziedzinie podatków, uznawane przez państwa członkowskie na poziomie Unii, oraz zobowiązują się do ich wdrażania. W tym celu Strony, bez uszczerbku dla kompetencji Unii i państw członkowskich, będą usprawniały międzynarodową współpracę w dziedzinie opodatkowania, ułatwiały pobór uzasadnionych dochodów podatkowych oraz opracowywały środki służące skutecznej realizacji wyżej wymienionych zasad.

Artykuł 39

Polityka przemysłowa i współpraca w sektorze MŚP

Strony, biorąc pod uwagę swoją politykę gospodarczą i swoje cele, zgadzają się propagować współpracę w zakresie polityki przemysłowej we wszystkich dziedzinach uznanych za właściwe, w celu zwiększenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, między innymi poprzez:

- a) wymianę informacji i doświadczeń w zakresie stwarzania ogólnych warunków dla poprawy konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw;
- b) promowanie rozwoju kontaktów między podmiotami gospodarczymi, zachęcanie do wspólnych inwestycji oraz zakładanie wspólnych przedsiębiorstw i sieci informacyjnych, w szczególności w ramach istniejących programów horyzontalnych Unii Europejskiej, pobudzając w ten sposób transfery „miękkiej” i „twardej” technologii pomiędzy partnerami;
- c) zapewnienie informacji i wspieranie innowacji oraz wymiana dobrych praktyk w zakresie dostępu do finansowania, zwłaszcza w przypadku małych i mikroprzedsiębiorstw;
- d) ułatwienie i wspieranie odpowiednich działań prowadzonych przez sektor prywatny obu stron;
- e) propagowanie godnej pracy, odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw oraz zachęcanie do stosowania odpowiedzialnych praktyk handlowych, obejmujących zrównoważoną konsumpcję i produkcję. Współpraca ta obejmuje również kwestie widziane z perspektywy konsumenta, takie jak informacje o produkcie oraz rola konsumenta na rynku;
- f) wspólne projekty badawcze w wybranych branżach przemysłu oraz współpracę w zakresie norm, procedur oceny zgodności oraz regulacji technicznych, zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami;
- g) wsparcie poprzez informacje w zakresie modernizacji techniki i technologii w zakładach oczyszczania ścieków garbarskich;
- h) wymiana informacji oraz rekomendowanie możliwości współpracy oraz partnerów w dziedzinie handlu i inwestycji poprzez wzajemnie dostępne istniejące sieci;
- i) wspieranie współpracy między obiema prywatnymi przedsiębiorstwami obu Stron, zwłaszcza między małymi i średnimi przedsiębiorstwami;
- j) rozważenie wynegocjowania dodatkowej umowy w sprawie wymiany informacji, warsztatów dotyczących ściślejszej współpracy oraz innych imprez promocyjnych między MŚP obu Stron;
- k) udzielenie informacji w sprawie wsparcia technicznego dotyczącego eksportu żywności oraz produktów rolnych na rynek europejski w zakresie systemu preferencyjnego Unii Europejskiej.

Artykuł 40**Turystyka**

1. Zgodnie z ogólnym kodeksem etyki w turystyce opracowanym przez Światową Organizację Turystyki oraz z zasadami zrównoważonego rozwoju opartymi na „Agendzie 21 na poziomie lokalnym” Strony dążą do osiągnięcia lepszej wymiany informacji i ustanowienia najlepszych praktyk, tak aby zapewnić zrównoważony rozwój turystyki.
2. Strony postanawiają rozwijać współpracę w zakresie ochrony i zwiększania potencjału dziedzictwa naturalnego i kulturowego, łagodzenia negatywnych skutków turystyki oraz większego pozytywnego wkładu branży turystycznej w zrównoważony rozwój społeczności lokalnej, m.in. poprzez rozwój ekoturystyki przy jednoczesnym przestrzeganiu integralności i interesów społeczności lokalnych i tubylczych oraz poprawę szkoleń w branży turystycznej.

Artykuł 41**Spółczeństwo informacyjne**

1. Uznając, że technologie informacyjno-komunikacyjne są ważnym elementem współczesnego życia oraz posiadają ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, Strony podejmują wymianę poglądów na temat swojej polityki w tej dziedzinie w celu promowania rozwoju gospodarczego
2. Współpraca w tej dziedzinie powinna koncentrować się m.in. na:
  - a) uczestniczeniu w kompleksowym dialogu regionalnym na temat różnych aspektów społeczeństwa informacyjnego, w szczególności na temat kierunków polityki i uregulowań łączności elektronicznej, w tym na temat usług powszechnych, licencjonowania, ogólnych zezwoleń, ochrony prywatności i danych osobowych, oraz na temat niezależności i operacyjności władz regulujących wspomniane zagadnienia;
  - b) wzajemnym połączeniu i interoperacyjności sieci funkcjonujących i usług świadczonych w Unii, Mongolii i Azji;
  - c) ujednoczeniu i rozpowszechnieniu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
  - d) wspieraniu współpracy między Stronami w zakresie badań w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
  - e) współpracy dotyczącej telewizji cyfrowej, w tym wymiany doświadczeń w zakresie rozmieszczenia, aspektów regulacyjnych, a w szczególności zarządzania widmem i badań w tym zakresie;
  - f) współpracy w zakresie wspólnych projektów badawczych w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
  - g) aspektach bezpieczeństwa technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak również zwalczaniu cyberprzestępczości;
  - h) ocenach zgodności sprzętu telekomunikacyjnego, w tym sprzętu radiowego;
  - i) współpracy w zakresie rozwoju sieci szerokopasmowej;
  - j) wymiany informacji dotyczących polityki konkurencji w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Artykuł 42**Sektor audiowizualny i media**

Strony promują, wspierają i ułatwiają wymiany, współpracę i dialog między odpowiednimi instytucjami i podmiotami w sektorze audiowizualnym i medialnym. Postanawiają one nawiązać regularny dialog w tych dziedzinach.

Artykuł 43**Współpraca naukowa i technologiczna**

1. Strony zgadzają się współpracować w dziedzinie badań naukowych i rozwoju technologicznego w dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania i przynoszących wzajemne korzyści.
2. Celem takiej współpracy jest:
  - a) wspieranie wymiany informacji i know-how z zakresu nauki i technologii, w szczególności z wdrażania polityk i programów;
  - b) promowanie partnerstw badawczych między społecznościami naukowymi, ośrodkami badawczymi, uczelniami i sektorem przemysłu Stron;

- c) propagowanie szkoleń i mobilności naukowców;
  - d) zachęcanie uczelni wyższych, centrów badawczych oraz przemysłowych, w tym małych i średnich przedsiębiorstw Stron do udziału w ich odpowiednich programach w zakresie nauki i rozwoju technologicznego.
3. Współpraca może przybrać formę wspólnych projektów badawczych i programów wymiany, jak również spotkań i szkoleń naukowców w ramach programów mobilności międzynarodowej oraz programów wymiany międzynarodowej, zakładających jak największe rozpowszechnianie wyników badań, nauki i najlepszych praktyk.
4. Współpraca prowadzona jest zgodnie z przepisami i regulacjami obu Stron. Są one oparte na zasadach wzajemności, sprawiedliwego traktowania i wzajemnych korzyści oraz zapewniają odpowiednią ochronę własności intelektualnej.
5. Strony postanawiają dołożyć wszelkich starań w celu zwiększenia wiedzy opinii publicznej o możliwościach oferowanych przez programy każdej ze Stron w zakresie współpracy naukowej i technologicznej.

Artykuł 44

Energia

1. Strony podejmują starania w celu zacieśnienia współpracy w sektorze energii, dążąc do:
- a) poprawy bezpieczeństwa energetycznego, w tym poprzez dywersyfikację dostaw energii oraz rozwinięcie nowych zrównoważonych, innowacyjnych i odnawialnych form energii, w tym m.in. biopaliw i biomasy, energii wiatrowej i słonecznej oraz wytwarzania energii wodnej i wspierania rozwoju odpowiednich ram politycznych w celu stworzenia odpowiednich warunków dla inwestycji i równych szans w zakresie energii odnawialnej oraz włączenia tych elementów do odpowiednich obszarów polityki;
  - b) osiągnięcia racjonalnego wykorzystania energii dzięki wspólnemu wysiłkowi dostawców i odbiorców poprzez promowanie efektywności energetycznej w produkcji, transporcie, dystrybucji i zużyciu końcowym energii;
  - c) propagowania stosowania międzynarodowych uznanych standardów bezpieczeństwa jądrowego, ochrony instalacji jądrowych, nierozprzestrzeniania broni jądrowej oraz gwarancji;
  - d) wspierania transferu technologii służących zrównoważonej produkcji i wykorzystaniu energii;
  - e) poprawy budowania zdolności i ułatwiania inwestycji w tym obszarze, w oparciu o przejrzyste i niedyskryminujące zasady handlowe.
2. W tych celach Strony postanawiają promować kontakty i wspólne badania w celu osiągnięcia wzajemnych korzyści, w szczególności za pośrednictwem odpowiednich ram regionalnych i międzynarodowych. W odniesieniu do artykułu 43 i wniosków Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju, który odbył się w Johannesburgu w 2002 r., Strony podkreślają potrzebę odniesienia się do powiązań między dostępem do usług energetycznych po przystępnych cenach a zrównoważonym rozwojem. Działania te można promować we współpracy z inicjatywą energetyczną Unii Europejskiej, zapoczątkowaną podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju.
3. Handel materiałami jądrowymi będzie prowadzony zgodnie z postanowieniami Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. W razie konieczności handel materiałami jądrowymi podlega postanowieniom specjalnego porozumienia, które ma zostać zawarte między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Mongolią.

Artykuł 45

Transport

1. Strony postanawiają współpracować we właściwych obszarach polityki transportowej, mając na względzie poprawę możliwości inwestowania, przepływu towarów i pasażerów, wspieranie bezpieczeństwa i ochrony w transporcie lotniczym, zajęcie się wpływem transportu na środowisko oraz poprawę wydajności swoich systemów transportu.
2. Współpraca między Stronami w tej dziedzinie ma na celu propagowanie:
- a) wymiany informacji o polityce transportowej i praktykach każdej ze Stron, w szczególności dotyczących transportu miejskiego, transportu na obszarach wiejskich, transportu lotniczego oraz ich logistyki, wzajemnych połączeniach i interoperacyjności multimodalnych sieci transportowych, jak również zarządzania drogami, koleją i lotniskami;

- b) kwestii dotyczących nawigacji satelitarnej, z naciskiem na sprawy związane z rozwojem przepisów, przemysłu i rynku, które przynoszą wzajemne korzyści. W tym kontekście należy uwzględnić europejski systemy globalnej nawigacji satelitarnej EGNOS i Galileo;
- c) dialogu w dziedzinie usług transportu lotniczego, w celu przeanalizowania rozwoju stosunków w dziedzinach takich jak bezpieczeństwo lotnicze, ochrona lotnicza, ochrona środowiska, zarządzanie transportem lotniczym, stosowanie prawa konkurencji oraz uregulowań ekonomicznych sektora transportu lotniczego, w celu wspierania zbliżenia przepisów oraz usunięcia przeszkód utrudniających działalność gospodarczą. Należy dodatkowo promować projekty dotyczące współpracy w lotnictwie cywilnym, stanowiące przedmiot wspólnego zainteresowania. Na tej podstawie Strony zbadają możliwy zakres wzmocnionej współpracy w dziedzinie lotnictwa cywilnego;
- d) zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu;
- e) wprowadzenie norm i przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa, ochrony oraz środowiska naturalnego, w szczególności w odniesieniu do transportu lotniczego, zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi;
- f) współpracy na odpowiednich forach międzynarodowych, służącej zapewnieniu lepszego wdrażania międzynarodowych przepisów oraz realizacji celów określonych w tym artykule.

Artykuł 46

Edukacja i kultura

1. Strony zgadzają się na wspieranie współpracy w zakresie edukacji i kultury, która w pełni respektowałaby ich różnorodność, zwiększając wzajemne zrozumienie i wiedzę o swoich kulturach. W tym celu Strony będą wspierać i promować działania swoich instytutów kultury i społeczeństwa obywatelskiego.
2. Strony dążą również do podejmowania odpowiednich działań celem promowania wymiany kulturalnej oraz realizowania wspólnych inicjatyw w różnych sferach kultury, w tym współpracy przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego w poszanowaniu różnorodności kulturowej.
3. Strony postanawiają przeprowadzać konsultacje i współpracować na odpowiednich forach międzynarodowych, takich jak UNESCO, w celu osiągnięcia wspólnych celów i propagowania różnorodności kulturowej, jak również ochrony dziedzictwa kulturowego. W związku z różnorodnością kulturową Strony postanawiają również promować ratyfikację i wdrażanie Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjętej w dniu 20 października 2005 r.
4. Strony kładą ponadto nacisk na środki służące tworzeniu powiązań między odpowiednimi wyspecjalizowanymi agencjami oraz propagowaniu wymiany informacji, know-how, studentów, ekspertów, młodzieży i działaczy młodzieżowych oraz zasobów technicznych, przy wykorzystaniu udogodnień oferowanych przez programy Unii Europejskiej w Azji w zakresie edukacji i kształcenia, jak również doświadczeń zdobytych w tej dziedzinie przez obie Strony. Obie Strony postanawiają również propagować wdrażanie odpowiednich programów w szkolnictwie wyższym, takich jak program Erasmus Mundus, w celu propagowania współpracy oraz modernizacji szkolnictwa wyższego, oraz promowania mobilności pracowników naukowych.

Artykuł 47

Środowisko, zmiana klimatu oraz zasoby naturalne

1. Strony zgadzają się co do potrzeby zachowania zasobów naturalnych i bioróżnorodności oraz zarządzania nimi w zrównoważony sposób, co stanowi podstawę rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń.
2. Strony zgadzają się, że współpraca w tej dziedzinie przyczynia się do promowania ochrony środowiska i poprawy jego stanu, w dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. We wszelkich działaniach podejmowanych przez Strony na mocy niniejszej umowy uwzględniane są wyniki Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju oraz działania wykonawcze w ramach odpowiednich wielostronnych porozumień w zakresie środowiska naturalnego.
3. Strony postanawiają współpracować w dziedzinie zmiany klimatu w celu dostosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz wprowadzenia swoich gospodarek na ścieżkę zrównoważonego niskoemisyjnego wzrostu gospodarczego. W tym kontekście Strony zbadają możliwość korzystania z mechanizmów rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla.
4. Strony postanawiają współpracować w celu zwiększenia wzajemnej skuteczności polityki handlowej i polityki ochrony środowiska oraz włączenia zagadnień środowiskowych do wszystkich sektorów współpracy.

5. Strony starają się kontynuować i wzmacniać współpracę w ramach regionalnych programów ochrony środowiska w odniesieniu do:

- a) propagowania świadomości ekologicznej oraz zwiększania lokalnego zaangażowania, w tym udziału rdzennych i lokalnych społeczności w ochronie środowiska oraz wysiłkach na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- b) zwalczania zmiany klimatu, zwłaszcza w zakresie wpływu na środowisko i zasoby naturalne;
- c) budowania potencjału w zakresie uczestnictwa w wielostronnych porozumieniach w sprawie środowiska i ich wdrażania, obejmujących kwestie takie jak bioróżnorodność, bezpieczeństwo biologiczne i zagrożenia chemiczne;
- d) promowania i rozpowszechniania technologii, produktów i usług przyjaznych dla środowiska, w tym poprzez stosowanie instrumentów regulacyjnych racjonalnych z ekologicznego punktu widzenia;
- e) ulepszonych zarządzania gospodarką leśną, w tym zwalczania nielegalnego wycięcia i związanego z nim handlu oraz promowania zrównoważonego zarządzania gospodarką leśną;
- f) zapobiegania nielegalnemu przewozowi przez granicę odpadów stałych i niebezpiecznych oraz produktów pochodzących od żywych zmodyfikowanych organizmów;
- g) poprawy jakości otaczającego powietrza, ekologicznego zarządzania odpadami, zrównoważonego zintegrowanego gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania chemikaliami, a także propagowania zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
- h) ochrony gruntów oraz zrównoważonego zarządzania gruntami;
- i) skutecznego zarządzania parkami narodowymi oraz wyznaczania i ochrony obszarów cechujących się różnorodnością biologiczną oraz zagrożonych ekosystemów, z należytym poszanowaniem społeczności lokalnych i tubylczych zamieszkujących te obszary lub ich okolice.

6. Strony ułatwiają sobie nawzajem dostęp do prowadzonych przez siebie programów w tej dziedzinie, zgodnie z określonymi warunkami takich programów:

- a) ustanowienie sieci monitorującej rezerwy wodne oraz jej modernizacja;
- b) wprowadzenie technologii odsalania oraz ponownego wykorzystania wody;
- c) rozwój ekoturystyki.

Artykuł 48

Rolnictwo, zwierzęta gospodarskie, rybołówstwo i rozwój obszarów wiejskich

Strony zgadzają się rozwijać dialog w zakresie rolnictwa, zwierząt gospodarskich, rybołówstwa oraz rozwoju obszarów wiejskich. Strony mogą prowadzić wymianę informacji i rozwijać wzajemne stosunki w zakresie:

- a) polityki rolnej i ogólnych perspektyw żywnościowych i rolniczych w skali międzynarodowej;
- b) możliwości ułatwienia handlu roślinami, zwierzętami, zwierzętami gospodarskimi oraz ich produktami, w celu dalszego rozwoju przemysłu lekkiego w sektorze obszarów wiejskich;
- c) dobrostanu zwierząt i zwierząt gospodarskich;
- d) polityki rozwoju obszarów wiejskich;
- e) wymiany doświadczeń oraz sieci współpracy między miejscowymi działaczami lub podmiotami gospodarczymi, zwłaszcza w takich obszarach jak badania i transfer technologii;
- f) polityki zdrowia i jakości w zakresie roślin, zwierząt i zwierząt gospodarskich, zwłaszcza chronionych oznaczeń geograficznych;
- g) propozycji współpracy oraz inicjatyw przedstawianych międzynarodowym organizacjom rolniczym;
- h) rozwoju zrównoważonego i przyjaznego środowisku rolnictwa, w tym produkcji roślinnej, biopaliw oraz transferu biotechnologii;
- i) ochrony odmian roślin, technologii produkcji nasion, biotechnologii rolniczej;
- j) stworzenia baz danych i sieci informacji w zakresie rolnictwa i zwierząt gospodarskich;
- k) szkoleń dotyczących rolnictwa oraz sektora weterynaryjnego.

Artykuł 49

Zdrowie

1. Strony postanawiają współpracować w sektorze zdrowia obejmującym takie dziedziny jak reforma systemu opieki zdrowotnej, poważne choroby zakaźne i inne zagrożenia dla zdrowia, choroby niezakaźne oraz międzynarodowe porozumienia w sprawie ochrony zdrowia mające na celu osiągnięcie poprawy warunków zdrowotnych oraz podniesienie poziomu zdrowia publicznego.
2. Współpraca odbywa się w szczególności poprzez:
  - a) szeroko zakrojone programy mające na celu systematyczną reformę sektora zdrowia, w tym poprawę systemu opieki zdrowotnej, świadczeń zdrowotnych, warunków zdrowotnych oraz informacji w zakresie zdrowia;
  - b) wspólne działania w zakresie epidemiologii, w tym współpracę w zakresie wczesnego zapobiegania zagrożeniom takim jak ptasia grypa i pandemia grypy, a także inne poważne choroby zakaźne;
  - c) zapobieganie chorobom niezakaźnym i ich kontrolę poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, promowanie zdrowego trybu życia, uwzględnienie najważniejszych uwarunkowań zdrowotnych, takich jak odżywianie, uzależnienie od narkotyków, alkoholu czy tytoniu.
  - d) promowanie wdrażania przez Strony porozumień międzynarodowych w zakresie zdrowia, takich jak Ramowa konwencja o ograniczeniu użycia tytoniu i Międzynarodowe przepisy zdrowotne.

Artykuł 50

Zatrudnienie i kwestie społeczne

1. Strony postanawiają zacieśnić współpracę w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych, w tym współpracę w zakresie spójności regionalnej i społecznej, bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy, równouprawnienia płci oraz godnej pracy, w celu wzmocnienia społecznego wymiaru globalizacji.
2. Strony potwierdzają konieczność wspierania procesu globalizacji, który byłby korzystny dla wszystkich, a także promowania pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy jako kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa, zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/1 z dnia 24 października 2005 r. (rezultaty światowego szczytu) oraz z deklaracją ministerialną przyjętą na obradach wysokiego szczebla Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ z lipca 2006 r. (Rada Gospodarczo-Społeczna ONZ E/2006/L.8 z dnia 5 lipca 2006 r.). Strony uwzględniają cechy i odmienny charakter sytuacji gospodarczej i społecznej każdej ze Stron.
3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do pełnego przestrzegania i skutecznego wdrażania podstawowych norm pracy i norm socjalnych uznanych na arenie międzynarodowej, określonych przede wszystkim w Deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy z 1998 r. oraz w deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. We wszelkich działaniach podejmowanych przez Strony na mocy niniejszej umowy uwzględniane są działania wykonawcze w ramach odpowiednich międzynarodowych porozumień dotyczących pracy i spraw społecznych. Strony postanawiają współpracować oraz w stosownych przypadkach zapewniać wsparcie techniczne w celu ratyfikacji oraz skutecznego wykonania konwencji MOP objętych deklaracją MOP z 1998 r. oraz innych odpowiednich konwencji.
4. Formy współpracy mogą obejmować m.in. konkretne programy i projekty, zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami, jak również dialog, współpracę i inicjatywy podejmowane w zakresie kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym, takim jak MOP.

Artykuł 51

Statystyka

1. Strony zgadzają się wspierać harmonizację metod i praktyk statystycznych, w tym gromadzenia i rozpowszechniania danych statystycznych, a tym samym możliwość wykorzystania, na wspólnie zaakceptowanych warunkach, danych o handlu towarami i usługami oraz, w bardziej ogólnym kontekście, danych o jakimkolwiek obszarze objętym przedmiotową umową, który wiąże się z gromadzeniem, przetwarzaniem, analizą i rozpowszechnianiem danych statystycznych.
2. Strony postanawiają propagować ustanowienie bezpośrednich kontaktów między odpowiednimi organami, w celu: wzmocnienia przyjaznej współpracy w dziedzinie statystyki; lepszej budowy zdolności organów statystycznych poprzez modernizację i podniesienie jakości systemów statystycznych; wzmocnienie zasobów ludzkich; szkolenia we wszystkich odpowiednich obszarach; oraz wspieranie krajowych systemów statystycznych zorganizowanych zgodnie z praktykami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, a także niezbędnej infrastruktury.

3. Współpraca obejmuje dziedziny stanowiące przedmiot wzajemnego zainteresowania, z naciskiem na:
- I. Statystyka gospodarcza:
    - a) rachunki narodowe
    - b) statystyki przedsiębiorstw oraz rejestracja
    - c) statystyki dotyczące rolnictwa/upraw, hodowli zwierząt, rozwoju obszarów wiejskich
    - d) środowisko naturalne i złoża minerałów
    - e) przemysł
    - f) zagraniczny handel towarami i usługami
    - g) statystyki dotyczące handlu hurtowego i detalicznego
    - h) polityka korygowania danych
    - i) bezpieczeństwo żywnościowe
    - j) salda płatności
  - II. Statystyka społeczna:
    - a) statystyki dotyczące płci
    - b) statystyki dotyczące migracji
    - c) badania gospodarstw domowych
  - III. Informatyka
    - a) wymiana doświadczeń w zakresie technologii elektronicznej oraz metodologii w zakresie zapewniania bezpieczeństwa, ochrony, przechowywania i prywatności informacji oraz wdrażania tych doświadczeń
    - b) wymiana doświadczeń w zakresie stworzenia internetowej bazy danych dla konsumentów opartej na przyjaznej dla użytkowników stronie internetowej oraz w zakresie szkoleń w tej dziedzinie
    - c) wsparcie dla specjalistów IT z krajowego urzędu statystycznego Mongolii przy tworzeniu baz danych
    - d) współpraca przy zaangażowaniu się w przeszkolenie użytkowników w zakresie baz danych

Artykuł 52

Społeczeństwo obywatelskie

1. Strony uznają rolę i potencjalny wkład zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności środowiska akademickiego, w dialog oraz współpracę w ramach tej umowy, jak również zobowiązują się do wspierania skutecznego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim oraz skutecznego udziału społeczeństwa obywatelskiego w tym procesie.
2. Z zastrzeżeniem uregulowań prawnych i administracyjnych każdej ze Stron, zorganizowane społeczeństwo obywatelskie może:
  - a) brać udział w procesie tworzenia polityki na szczeblu krajowym, zgodnie z zasadami demokratycznymi;
  - b) być informowane o wynikach konsultacji dotyczących strategii rozwoju i współpracy oraz polityk sektorowych, a także brać udział w takich konsultacjach, szczególnie w obszarach, które go dotyczą, włączając w to wszystkie etapy procesu rozwoju;
  - c) otrzymywać środki finansowe, w zakresie, na jaki pozwalają na to przepisy wewnętrzne każdej ze Stron, oraz wsparcie na rzecz budowania zdolności w obszarach o szczególnym znaczeniu;
  - d) brać udział we wdrażaniu programów współpracy w dziedzinach, które go dotyczą.

Artykuł 53

Współpraca w zakresie modernizacji państwa i administracji państwowej

Strony postanawiają współpracować w celu modernizacji administracji państwowej. Współpraca w tym obszarze skupia się na:

- a) poprawie wydajności organizacyjnej;
- b) poprawie efektywności instytucji w zakresie świadczonych usług;

- c) zapewnieniu przejrzystego zarządzania środkami publicznymi oraz odpowiedzialności za nie;
- d) poprawie ram prawnych i instytucjonalnych;
- e) rozwijaniu zdolności administracyjnych w celu opracowywania i wdrażania polityki (świadczenie usług publicznych, struktura i wykonanie budżetu, przeciwdziałanie korupcji);
- f) wzmocnieniu systemów sądowniczych; oraz
- g) reformie systemu bezpieczeństwa.

Artykuł 54

Współpraca w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi

1. Strony postanawiają nasilić współpracę w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi w ramach ciągłego opracowywania i wdrażania środków mających na celu ograniczenie ryzyka dla różnych społeczności i opanowanie skutków klęsk żywiołowych na wszystkich poziomach społeczeństwa. Należy położyć nacisk na działania zapobiegawcze i proaktywne podejście do postępowania w sytuacji zagrożenia i ryzyka mające na celu zmniejszanie ryzyka i narażenia na klęski żywiołowe.
2. Współpraca w tej dziedzinie koncentruje się na następujących elementach programu:
  - a) zmniejszeniu ryzyka klęsk żywiołowych lub zapobieganiu klęskom żywiołowym i ich łagodzeniu;
  - b) zarządzaniu wiedzą, innowacjach, badaniach i kształceniu w celu stworzenia kultury bezpieczeństwa i odporności na wszystkich szczeblach;
  - c) przygotowaniu na klęski żywiołowe;
  - d) polityce, zdolnościach instytucjonalnych i osiągnięciu porozumienia w zarządzaniu klęskami żywiołowymi;
  - e) reagowaniu na klęski żywiołowe;
  - f) ocenie i monitorowaniu ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.

TYTUŁ VII

ŚRODKI WSPÓŁPRACY

Artykuł 55

Zasoby na współpracę i ochronę interesów finansowych

1. Strony postanawiają udostępnić właściwe zasoby, w tym środki finansowe, na realizację celów określonych w niniejszej umowie w zakresie, w jakim pozwalają na to zasoby i przepisy każdej ze Stron.
2. Strony zgadzają się propagować rozwój i wdrażanie wzajemnego wsparcia technicznego i administracyjnego służącego skutecznej ochronie ich interesów finansowych w dziedzinie pomocy rozwojowej oraz innych finansowanych działań w ramach współpracy. Strony niezwłocznie odpowiadają na wnioski dotyczące wzajemnej pomocy administracyjnej przekazane przez władze sądowe lub śledcze drugiej Strony, w celu wzmocnienia walki z oszustwami i nieprawidłowościami finansowymi.
3. Strony zachęcają Europejski Bank Inwestycyjny do kontynuowania swoich działań w Mongolii, zgodnie ze jego procedurami oraz kryteriami finansowania.
4. Strony zapewniają pomoc finansową zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i współpracują w ramach ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej i Mongolii. Strony podejmują skuteczne środki w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom oraz ich zwalczania, między innymi za pośrednictwem wzajemnej pomocy administracyjnej i wzajemnej pomocy prawnej w dziedzinach objętych niniejszą umową. Wszelkie dalsze umowy lub instrumenty finansowe, które zostaną zawarte przez Strony, zawierają szczegółowe klauzule dotyczące współpracy finansowej obejmujące kontrole i inspekcje na miejscu oraz środki zwalczania nadużyć finansowych, w tym między innymi czynności prowadzone przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

TYTUŁ VIII
RAMY INSTYTUCJONALNE

Artykuł 56

Wspólny Komitet

1. Strony zgadzają się ustanowić w ramach niniejszej umowy Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli obu stron na odpowiednio wysokim szczeblu, który będzie miał następujące zadania:
  - a) zapewnienie sprawnego funkcjonowania i wykonywania umowy;
  - b) ustalenie priorytetów w związku z celami umowy;
  - c) wydawanie zaleceń dotyczących propagowania celów umowy.
2. Wspólny Komitet oraz Podkomitet ustanowiony w art. 28, na potrzeby realizacji celów niniejszej umowy, posiadają uprawnienia do podejmowania decyzji w sprawach w niej określonych. Decyzje podejmowane są za porozumieniem Stron, po zakończeniu odpowiednich procedur wewnętrznych wymaganych do określenia stanowiska obu Stron w tej kwestii. Podjęte decyzje wiążą Strony, które stosują środki niezbędne do wprowadzenia ich w życie.
3. Wspólny Komitet spotyka się co roku na przemian w Ułan Bator i w Brukseli, w terminie ustalonym w drodze wzajemnego porozumienia. W drodze porozumienia pomiędzy Stronami można również zwoływać nadzwyczajne posiedzenia Wspólnego Komitetu. Wspólnemu Komitetowi przewodniczy naprzemiennie każda ze Stron. Porządek posiedzeń Wspólnego Komitetu ustala się w drodze porozumienia między Stronami.
4. Wspólny Komitet może ustanowić specjalistyczne grupy robocze celem udzielenia mu wsparcia w wykonywaniu jego zadań. Te grupy robocze zdają szczegółowe sprawozdania ze swej działalności Wspólnemu Komitetowi na każdym z jego posiedzeń.
5. Strony postanawiają, że zadaniem Wspólnego Komitetu będzie również zapewnienie właściwego funkcjonowania wszelkich umów bądź protokołów o charakterze sektorowym, które zostały lub zostaną zawarte przez Strony.
6. Wspólny Komitet przyjmuje swój własny regulamin.

TYTUŁ IX
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 57

Klauzula dotycząca przyszłego rozwoju

1. Strony mogą za wzajemną zgodą rozszerzyć niniejszą umowę w celu zacieśnienia współpracy, w tym poprzez uzupełnienie jej za pomocą umów lub protokołów dotyczących poszczególnych sektorów lub działań.
2. W odniesieniu do wdrażania niniejszej Umowy każda z umawiających się Stron może przedstawić propozycje dotyczące rozszerzenia zakresu współpracy, biorąc pod uwagę doświadczenie uzyskane podczas jej stosowania.

Artykuł 58

Inne umowy

Bez uszczerbku dla odpowiednich postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani przedmiotowa umowa, ani działania podejmowane na jej podstawie, nie mają wpływu na uprawnienia państw członkowskich do podejmowania działań w ramach współpracy dwustronnej z Mongolią, bądź też do zawierania, w odpowiednich przypadkach, nowych umów o partnerstwie i współpracy z Mongolią.

Niniejsza umowa nie wpływa na stosowanie lub wykonywanie zobowiązań podjętych przez odpowiednie Strony w stosunkach ze stronami trzecimi.

Artykuł 59

Wypełnianie zobowiązań

1. W przypadku rozbieżności dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej umowy każda ze Stron może odwołać się do Wspólnego Komitetu.

2. W przypadku gdy jedna ze Stron uzna, że druga Strona nie wypełniła któregośkolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszej umowy, może podjąć właściwe środki.

3. Przedtem jednak, z wyjątkiem szczególnie nagłych przypadków, powinna dostarczyć Wspólnemu Komitetowi pełne informacje w tym zakresie konieczne do dokładnego zbadania sytuacji w celu znalezienia rozwiązania zadowalającego obie Strony.

4. Przy wyborze środków pierwszeństwo należy przyznać tym, które w najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszej umowy. O środkach tych powiadamia się niezwłocznie drugą Stronę i jeżeli druga Strona przedstawi taki wniosek, stają się one przedmiotem konsultacji w ramach Wspólnego Komitetu.

5. Strony uznają, że do celów prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania w praktyce niniejszej umowy wyrażenie „szczególnie nagłe przypadki” zawarte w ustępie 3 oznacza przypadki istotnego naruszenia umowy przez jedną ze Stron. Istotne naruszenie umowy polega na:

- (i) wypowiedzeniu niniejszej umowy, niezajdującemu potwierdzenia w zasadach ogólnych prawa międzynarodowego; lub
- (ii) naruszeniu zasadniczych elementów umowy, a mianowicie jej art. 1 ust.1 i art. 3.

Artykuł 60

Ułatwienia

Aby ułatwić współpracę w ramach niniejszej umowy, obie Strony zgadzają się przyznać konieczne ułatwienia ekspertom i urzędnikom zaangażowanym w realizację współpracy w celu wykonywania ich zadań, zgodnie z wewnętrznymi przepisami i regulacjami obu Stron.

Artykuł 61

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie, z jednej strony, do terytorium, na którym stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej na warunkach określonych w tych Traktatach oraz, z drugiej strony, do terytorium Mongolii.

Artykuł 62

Definicja pojęcia „Strony”

Do celów niniejszej Umowy określenie „Strony” oznacza z jednej strony Unię lub jej państwa członkowskie lub Unię i jej państwa członkowskie, zgodnie z ich stosownymi uprawnieniami, a z drugiej strony Mongolię.

Artykuł 63

Wejście w życie i czas obowiązywania

1. Umowa wchodzi w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po dacie, z którą ostatnia Strona powiadomiła drugą Stronę o zakończeniu procedur prawnych koniecznych do tego celu.

2. Niniejsza umowa jest ważna przez okres pięciu lat. Umowa jest automatycznie przedłużana na kolejne okresy jednego roku, chyba że jedna ze Stron powiadomi pisemnie drugą Stronę o swoim zamiarze nieprzedłużania niniejszej umowy na sześć miesięcy przed końcem kolejnego rocznego okresu.

3. Wszelkie zmiany do niniejszej umowy wprowadzane są za porozumieniem Stron. Wszelkie zmiany nabierają mocy prawnej, dopiero kiedy ostatnia Strona poinformuje drugą Stronę, że dopełnione zostały wszystkie konieczne formalności.

4. Jeżeli Strona wprowadzi bardziej restrykcyjny system handlu dotyczący eksportu surowców, taki jak wprowadzenie nowych zakazów, ograniczeń, dowolnego rodzaju ceł lub opłat, które nie spełniają wymogów określonych w odpowiednich postanowieniach art. VIII, XI, XX lub XXI GATT z 1994 r., nie są dopuszczalne w ramach odstępstw WTO lub nie zostały zaakceptowane przez Wspólny Komitet lub Podkomitet ds. Handlu i Inwestycji na mocy art. 56, innych niż te obowiązujące w momencie parafowania umowy, druga Strona może podjąć odpowiednie środki zgodnie z art. 59 ust. 3 i 4.

5. Niniejsza umowa może zostać rozwiązana przez jedną ze Stron poprzez pisemne powiadomienie o wypowiedzeniu przekazane drugiej Stronie. Rozwiązanie umowy staje się skuteczne sześć miesięcy po otrzymaniu powiadomienia przez drugą Stronę.

Artykuł 64

Powiadomienia

Powiadomienia dokonywane zgodnie z art. 63 należy kierować odpowiednio do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych Mongolii.

Artykuł 65

Tekst autentyczny

Niniejszą umowę sporządzono w w językach: angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim oraz mongolskim, teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne.

Sporządzono w Ułan Bator dnia trzydziestego kwietnia roku dwa tysiące trzynastego.

FRAMEWORK AGREEMENT**on Partnership and Cooperation between the European Union and its Member States, of the one part, and Mongolia, of the other part**

THE EUROPEAN UNION, hereinafter referred to as 'the Union'

and

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

IRELAND,

THE HELLENIC REPUBLIC,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

MALTA,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE PORTUGUESE REPUBLIC,

ROMANIA,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

Contracting Parties to the Treaty on the European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, hereinafter referred to as the 'Member States',

of the one part, and

THE GOVERNMENT OF MONGOLIA, hereinafter referred to as 'Mongolia',

of the other part,

hereinafter jointly referred to as 'the Parties',

CONSIDERING the traditional links of friendship between the Parties and the close historical, political and economic ties which unite them,

WHEREAS the Parties attach particular importance to the comprehensive nature of their mutual relationship,

WHEREAS the Parties consider that this Agreement forms part of a wider and coherent relationship between them through agreements to which both sides are parties together,

REAFFIRMING the commitment of the Parties to, and their wish to strengthen, respect for democratic principles, the rule of law, human rights and fundamental freedoms, including the rights of persons belonging to minorities, as laid down, *inter alia*, in the United Nations Charter and the United Nations Universal Declaration on Human Rights and other relevant international human rights instruments,

REAFFIRMING their attachment to the principles of the rule of law, respect of international law, good governance and the fight against corruption, and their desire to promote economic and social progress for their peoples, taking into account the principle of sustainable development and environmental protection requirements,

REAFFIRMING their desire to enhance cooperation between the Parties, based on these shared values,

REAFFIRMING their desire to promote economic and social progress for their peoples, taking into account the principle of sustainable development in all its dimensions,

REAFFIRMING their commitment to promoting international peace and security and to engaging in effective multilateralism and the peaceful settlement of disputes, notably by cooperating to that end within the framework of the United Nations,

REAFFIRMING their desire to enhance cooperation on political and economic issues, as well as on international stability, justice and security as a basic precondition to promoting sustainable social and economic development, the eradication of poverty and the achievement of the Millennium Development Goals,

WHEREAS the Parties view terrorism as a threat to global security and wish to intensify their dialogue and cooperation in the fight against terrorism, in accordance with relevant UN Security Council instruments, particularly UNSC Resolution 1373. The European Security Strategy, adopted by the European Council in December 2003, identifies terrorism as a key threat to security. In this regard, the European Union has implemented key measures, including a Plan of Action on Combating Terrorism adopted in 2001 and updated in 2004, and a major Declaration on Combating Terrorism of 25 March 2004 in the wake of the Madrid attacks. The European Union also adopted an EU Counter-Terrorism Strategy in December 2005,

EXPRESSING their full commitment to prevent and combat all forms of terrorism and to stepping up cooperation in the fight against terrorism, and to fight against organised crime,

WHEREAS the Parties reaffirm that effective counter-terrorism measures and protection of human rights are complementary and mutually reinforcing,

REAFFIRMING that the most serious crimes of concern to the international community must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at national level and by enhancing global collaboration,

CONSIDERING that the establishment and effective functioning of the International Criminal Court constitute an important development for peace and international justice and that the Council of the European Union adopted on 16 June 2003 a Common Position on the ICC which has been followed up by an Action Plan, adopted on 4 February 2004,

WHEREAS the Parties share the view that the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery pose a major threat to international security and wish to strengthen their dialogue and cooperation in this area. The adoption by consensus of UNSC Resolution 1540 underlies the commitment of the whole international community to fight against proliferation of weapons of mass destruction. The Council of the European Union adopted, on 17 November 2003, an EU policy of mainstreaming non-proliferation policies into EU relations with third countries. The European Council also adopted, on 12 December 2003, a Strategy to fight against proliferation,

WHEREAS the European Council expressed that Small Arms and Light Weapons (SALW) constitute a growing threat to peace, security and development and adopted on 13 January 2006 a Strategy to combat the illicit accumulation of SALW and their ammunition. In this Strategy, the European Council emphasized the need to ensure a comprehensive and consistent approach of security and development policy,

EXPRESSING their full commitment to promoting all aspects of sustainable development, including, environmental protection and effective cooperation to combat climate change, food security as well as effective promotion and implementation of internationally recognised labour and social standards,

UNDERLINING the importance of deepening relations and cooperation in areas such as readmission, asylum and visa policy, and of addressing jointly migration and human trafficking,

REITERATING the importance of trade for their bilateral relations and in particular of trade in raw materials and underlining their engagement to agree specific rules on raw materials in the Sub-Committee on Trade and Investment,

NOTING that the provisions of this Agreement that fall within the scope of Part Three, Title V of the Treaty on the Functioning of the European Union bind the United Kingdom and Ireland as separate Contracting Parties, and not as part of the European Union, unless the European Union together with the UK and/or Ireland have jointly notified Mongolia that the United Kingdom or Ireland is bound as part of the European Union in accordance with Protocol No. 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the area of Freedom, Security and Justice annexed to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union. If the United Kingdom and/or Ireland ceases to be bound as part of the European Union in accordance with Article 4a of the Protocol No. 21, the European Union together with the UK and/or Ireland shall immediately inform Mongolia of any change in their position in which case they shall remain bound by the provisions of the agreement in their own right. The same applies to Denmark in accordance with the Protocol annexed to those Treaties on the position of Denmark,

CONFIRMING their commitment to strengthening the existing relationship with a view to enhancing cooperation between them, and their common will to consolidate, deepen and diversify their relations in areas of interest on the basis of equality, non-discrimination and mutual benefit,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I

NATURE AND SCOPE

Article 1

General principles

1. Respect for democratic principles and human rights, as laid down in the Universal Declaration of Human Rights and other relevant international human rights instruments, and for the principle of the rule of law, underpins the internal and international policies of both Parties and constitutes an essential element of this Agreement.
2. The Parties confirm their shared values as expressed in the Charter of the United Nations.
3. The Parties confirm their commitment to promoting all aspects of sustainable development, cooperating to address the challenges of climate change as well as globalisation and to contributing to the internationally agreed development goals, including those contained in the Millennium Development Goals. The Parties reaffirm their attachment to a high level of environmental protection and inclusive social structures.
4. The Parties reaffirm their commitment to the Paris Declaration of 2005 on Aid Effectiveness and agree to strengthen cooperation with a view to further improving development performance.

5. The Parties reaffirm their attachment to the principles of good governance, including the independence of the judiciary and the fight against corruption.

Article 2

Aims of cooperation

With a view to strengthening their bilateral relationship, the Parties undertake to hold a comprehensive dialogue and promote further cooperation between them on all sectors of mutual interest. Their efforts will in particular be aimed at:

- (a) establishing cooperation on political and economic matters in all relevant regional and international *fora* and organisations;
- (b) establishing cooperation on the fight against serious crimes of international concern;
- (c) establishing cooperation on countering the proliferation of weapons of mass destruction and on small arms and light weapons;
- (d) developing trade and investment between the Parties to their mutual advantage; establishing cooperation in all trade and investment-related areas of mutual interest, in order to facilitate trade and investment flows and to prevent and remove obstacles to trade and investment;
- (e) establishing cooperation in the area of justice, freedom and security, including rule of law and legal cooperation, data protection, migration, smuggling and trafficking in human beings, combating organised crime, terrorism, transnational crimes, money laundering and illicit drugs;
- (f) establishing cooperation in all other sectors of mutual interest, notably macro-economic policy and financial services, taxation and customs, including good governance in the tax area, industrial policy and small and medium-sized enterprises (SMEs), information society, audiovisual and media, science and technology, energy, transport, education and culture, environment and natural resources, agriculture and rural development, health, employment and social affairs and statistics;
- (g) enhancing both Parties' participation in sub-regional and regional cooperation programmes open to the participation of the other Party;
- (h) raising the roles and profiles of the Parties in each other's region;
- (i) promoting people-to-people understanding through cooperation among various non-governmental entities such as think-tanks, academics, civil society, and the media, in the form of seminars, conferences, youth interaction and other activities;
- (j) promoting poverty eradication in the context of sustainable development and the progressive integration of Mongolia into the world economy.

Article 3

Countering the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery

1. The Parties consider that the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery, both to state and non-state actors, represents one of the most serious threats to international stability and security.

2. The Parties therefore agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery through full compliance with and national implementation of their existing obligations under international disarmament and non-proliferation treaties and agreements and other relevant international obligations such as UN Security Council Resolution 1540. The Parties agree that this provision constitutes an essential element of the Agreement.

3. The Parties furthermore agree to cooperate and to contribute to countering the proliferation of weapons of mass destruction and their means of delivery by:

- taking steps to sign, ratify, or accede to, as appropriate, and fully implement all other relevant international instruments;

- establishing an effective system of national export controls, controlling the export and transit of WMD-related goods, including a WMD end-use control on dual use technologies and containing effective sanctions for breaches of export controls.
4. The Parties agree to establish a regular political dialogue that will accompany and consolidate these elements. Such dialogue may take place on a regional basis.

Article 4

Small arms and light weapons

1. The Parties recognize that the illicit manufacture, transfer and circulation of small arms and light weapons, including their ammunition, and their excessive accumulation, poor management, inadequately secured stockpiles and uncontrolled spread continue to pose a serious threat to peace and international security.
2. The Parties agree to observe and fully implement their respective obligations to deal with the illicit trade in small arms and light weapons, including their ammunition, under existing international agreements and UN Security Council resolutions, as well as their commitments within the framework of other international instruments applicable in this area, such as the UN Programme of Action to prevent, combat and eradicate the illicit trade in SALW in all its aspects.
3. The Parties undertake to cooperate and to ensure coordination, complementarity and synergy in their efforts to deal with the illicit trade in small arms and light weapons, including their ammunition, at global, regional, sub-regional and national levels and agree to establish regular political dialogue that will accompany and consolidate this undertaking.

Article 5

Serious crimes of international concern

(the International Criminal Court)

1. The Parties reaffirm that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at the national and international level, as appropriate, including the International Criminal Court. The Parties consider that establishing an effectively functioning International Criminal Court constitutes a significant development for international peace and justice.
2. The parties agree to cooperate and to take the necessary measures, as appropriate, in order to fully support the universality and integrity of the Rome Statute and related instruments and agree to strengthen their cooperation with the ICC. The parties undertake to implement the Rome Statute and to take the necessary steps to ratify the related instruments (such as the Agreement on the Privileges and Immunities of the ICC).
3. The Parties agree that a dialogue between them on these matters would be beneficial.

Article 6

Cooperation in combating terrorism

1. The Parties, reaffirming the importance of the fight against terrorism, and in accordance with applicable international conventions, including international humanitarian and human rights, as well as with their respective legislation and regulations, and, taking into account the UN Global Counter-Terrorism Strategy, contained in the UN General Assembly Resolution no 60/288 of 8 September 2006 agree to cooperate in the prevention and suppression of terrorist acts.
2. The Parties shall do so in particular:
  - (a) in the framework of the full implementation of UN Security Council Resolutions 1373 and 1267 and its successor resolutions, including 1822, as well as other relevant UN resolutions, and their respective obligations under other relevant international conventions and instruments;
  - (b) by exchange of information on terrorists, terrorist groups and their support networks, in accordance with international and national law;

- (c) by exchanges of views on means and methods used to counter terrorism, including in technical fields and training, and by exchange of experiences in respect of terrorism prevention;
- (d) by cooperating to deepen the international consensus on the fight against terrorism including the legal definition of terrorist acts and in particular by working towards an agreement on the Comprehensive Convention on International Terrorism;
- (e) by sharing relevant best practices in the area of protection of human rights in the fight against terrorism;
- (f) by effectively implementing and enhancing their cooperation on counter-terrorism within the ASEM framework.

TITLE II

BILATERAL, REGIONAL AND INTERNATIONAL COOPERATION

Article 7

Cooperation between Mongolia and the EU on principles, norms and standards

1. The Parties agree to achieve European common principles, norms and standards in Mongolia, and to cooperate on promoting the exchange of information and sharing of experience with a view to introduction and implementation.
2. The Parties endeavour to strengthen the dialogue and cooperation between their Authorities on standardisation matters which, as agreed by the Parties, may include creation of cooperation framework which will facilitate the exchange of experts, information and expertise.

Article 8

Cooperation in regional and international organisations

1. The Parties undertake to exchange views and cooperate in regional and international *fora* and organisations such as the United Nations and relevant United Nations agencies, programmes and bodies, the World Trade Organisation (WTO), the Treaty on Amity and Cooperation (TAC) and the Asia-Europe Meeting (ASEM).
2. The Parties also agree to promote cooperation between think-tanks, academics, non-governmental organisations and the media in areas covered by this Agreement. Such cooperation may in particular include organisation of training schemes, workshops and seminars, exchanges of experts, studies, and other actions agreed by the Parties.

Article 9

Regional and bilateral cooperation

1. For each sector of dialogue and cooperation under this Agreement, and while giving due emphasis to matters under bilateral cooperation, both sides will agree to carry out the related activities at bilateral or regional level or through a combination of both frameworks. In choosing the appropriate framework, the Parties will seek to maximise the impact on and reinforce the involvement of all interested parties, while making the best possible use of available resources, taking account of the political and institutional feasibility, and ensuring coherence with other activities involving the European Union and other ASEM partners.
2. The Parties may, as appropriate, decide to extend financial support to cooperation activities in the areas covered by the Agreement or in relation to it, in accordance with their respective financial procedures and resources.

TITLE III

COOPERATION ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Article 10

General Principles

1. The central objective of development cooperation is poverty reduction pursuing the Millennium Development Goals in the context of sustainable development and integration into the world economy. The Parties agree to hold a regular dialogue on development cooperation, in line with their respective priorities and areas of mutual interest.
2. The development cooperation strategies of the Parties shall aim at, *inter alia*:
  - (a) promoting human and social development;
  - (b) achieving sustained economic growth;

- (c) promoting environmental sustainability, regeneration and best practices, and the preservation of natural resources;
- (d) preventing and tackling the consequences of climate change;
- (e) supporting policies and instruments aimed at the further integration into the world economy and international trading system;
- (f) pursuing processes adhering to the Paris Declaration on Aid Effectiveness, the Accra Agenda for Action, and other international commitments aimed at improving the delivery and effectiveness of aid.

Article 11

Economic development

1. The Parties aim to promote balanced economic growth, poverty reduction and the reduction of social-economic disparities.
2. The Parties confirm their commitment to achieving the Millennium Development Goals and should reaffirm their commitment to the Paris Declaration of 2005 on Aid Effectiveness.
3. The Agreement should also aim to include commitments on social and environmental aspects of trade, reconfirming that trade should promote sustainable development in all its dimensions and it should promote the assessment of its economic, social and environmental impacts.

Article 12

Social development

1. The Parties aim to underscore the need for mutually-reinforcing economic and social policies, highlight the key role of generating decent work and commit the Parties to supporting social dialogue.
2. The Parties aim to contribute to the effective implementation of International Labour Organisation (ILO) core labour standards, and to reinforce cooperation on employment and social issues.
3. The Parties furthermore aim to promote policies intended to guarantee availability and supplies of food for the population and of feed for the livestock, in an environmentally friendly and sustainable manner.

Article 13

Environment

1. The Parties reaffirm the need for a high level of environmental protection and the conservation and management of natural resources and biological diversity, including forests, in pursuit of sustainable development.
2. The Parties aim to promote the ratification, implementation of and compliance with multilateral environmental agreements in the environmental area.
3. The Parties aim to reinforce cooperation on global environmental issues, in particular climate change.

TITLE IV

COOPERATION ON TRADE AND INVESTMENT ISSUES

Article 14

General principles

1. The Parties shall engage in a dialogue on bilateral and multilateral trade and trade-related issues with a view to strengthening bilateral trade relations and advancing the multilateral trade system.
2. The Parties undertake to promote the development and diversification of their reciprocal commercial exchanges to the highest possible level and to their mutual benefit. They undertake to achieve improved market access conditions by working towards the elimination of barriers to trade, in particular through the timely removal of non-tariff barriers and by taking measures to improve transparency, having regard to the work carried out by international organisations in this field.

3. Recognising that trade plays an indispensable role in development, and that assistance in the form of trade preferences schemes have proven beneficial to developing countries, the Parties shall endeavour to strengthen their consultation on such assistance, in full compliance with the WTO.
4. The Parties shall keep each other informed concerning the development of trade and trade-related policies such as agricultural policy, food safety policy, consumer policy and environmental policy.
5. The Parties shall encourage dialogue and cooperation to develop their trade and investment relations, including the solution of commercial problems, in, among other issues, the areas referred to under Articles 10 to 27.

Article 15

Sanitary and phytosanitary (SPS) issues

1. The Parties shall cooperate on food safety and on sanitary and phytosanitary issues to protect human, animal or plant life or health in the territory of the Parties.
2. The Parties shall discuss and exchange information on their respective measures as defined in the World Trade Organization (WTO) Agreement on Sanitary and Phytosanitary measures (SPS), the International Plant Protection Convention (IPPC), the World Organisation for Animal Health (OIE) and the Codex Alimentarius Commission (Codex).
3. The Parties agree to enhance mutual understanding and cooperation on SPS matters and animal welfare. Such capacity building shall be specific to the needs of each Party and be conducted with an aim to assist such Party in complying with the other Party's legal framework.
4. The Parties shall establish a timely dialogue on SPS issues upon request by either Party to consider matters relating to SPS and other urgent related issues under this Article.

Article 16

Technical Barriers to Trade (TBT)

The Parties shall promote the use of international standards and cooperate and exchange information on standards, conformity assessment procedures and technical regulations, especially within the framework of the WTO Agreement on Technical Barriers to Trade (TBT).

Article 17

Customs cooperation

1. The Parties will pay special attention to increasing the security and safety dimension of international trade, including transport services, an effective and efficient customs enforcement of intellectual property rights, ensuring a balanced approach between trade facilitation and the fight against fraud and irregularities.
2. Without prejudice to other forms of cooperation, provided for under this Agreement, the Parties state their interest in considering, in the future, the conclusion of protocols on customs cooperation and mutual assistance, within the institutional framework laid down in this Agreement.

Article 18

Trade facilitation

The Parties shall share experience in and examine possibilities to simplify import, export, transit and other customs procedures, increase the transparency of customs and trade regulations, develop customs cooperation and effective mutual administrative assistance mechanisms and seek convergence of views and joint action in the context of relevant international initiatives including trade facilitation.

*Article 19***Investment**

The Parties shall encourage a greater flow of investment through the development of an attractive and stable environment for reciprocal investment through a consistent dialogue, aimed at enhancing understanding and cooperation on investment issues, exploring administrative mechanisms to facilitate investment flows, and promoting stable, transparent, open and non-discriminatory rules for investors.

*Article 20***Competition policy**

The Parties shall promote the effective establishment and application of competition rules and the dissemination of information in order to foster transparency and legal certainty for enterprises operating in each other's markets. The Parties should exchange views on issues related to anti-competitive practice which could adversely affect bilateral trade and investment flows.

*Article 21***Services**

The Parties shall establish a consistent dialogue notably aimed at exchanging information on their respective regulatory environments, promoting access to each other's markets, promoting access to sources of capital and technology, and promoting trade in services between both regions and in third countries' markets.

*Article 22***Capital movements**

The Parties shall endeavour to facilitate the movement of capital in order to promote the objectives of the Agreement.

*Article 23***Government procurement**

The Parties shall aim to set procedural rules, including adequate transparency and challenge provisions that support the setting-up of an effective procurement system promoting optimal value for money in public purchasing and facilitate international trade.

The Parties shall work to achieve a reciprocal opening of their government procurement market, with a view to gaining mutual benefit.

*Article 24***Transparency**

The Parties recognise the importance of transparency and due process in the administration of their trade-related laws and regulations, and to this end they reaffirm their commitments as set out in Article X of the GATT 1994 and Article III of the GATS.

*Article 25***Raw materials**

1. The Parties agree to strengthen cooperation and promotion of mutual understanding between both sides in the field of raw materials.
2. This cooperation and promotion of mutual understanding should address topics such as the regulatory framework for raw materials sectors (including governance of mining income for socioeconomic development; and environmental protection and safety regulations in relation to the mining and raw material sectors) and trade in raw materials. With a view to foster greater cooperation and mutual understanding, either Party may request ad hoc meetings related to raw materials.

3. The Parties recognize that a transparent, non-discriminatory, non-distortive rules-based environment is the best way to create an environment favourable to foreign direct investment in the production and trade of raw materials.
4. The Parties, taking into account their respective economic policies and objectives and with a view to fostering trade, agree to promote cooperation in the removal of barriers to trade in raw materials.
5. Upon request by either Party, any matter concerning trade in raw materials could be raised and discussed during the Joint Committee and Subcommittee meetings, which shall have the power to take decisions thereon pursuant to Article 56 in line with the principles set out in the paragraphs above.

Article 26

Regional policy

The Parties shall encourage the regional development policy.

Article 27

Intellectual property protection

1. The Parties reaffirm the great importance they attach to the protection of intellectual property rights and undertake to establish the appropriate measures with a view to ensuring adequate and effective protection and enforcement of such rights, notably relating to the infringement of intellectual property rights.

Furthermore, the Parties agree to conclude as soon as possible a bilateral Agreement on Geographical Indications.

2. The Parties shall exchange information and experience on issues such as the practice, promotion, dissemination, streamlining, management, harmonisation, protection and effective application of intellectual property rights, the prevention of infringements of such rights, the fight against counterfeiting and piracy, namely through customs cooperation and other appropriate forms of cooperation, and the establishment and strengthening of organisations for the control and protection of such rights. The Parties shall assist each other in improving intellectual property protection, utilisation and commercialisation based upon the European experience, and enhancing dissemination of knowledge thereof.

Article 28

Subcommittee on Trade and Investment

1. A Subcommittee on Trade and Investment is hereby established.
2. The Subcommittee shall assist the Joint Committee in the performance of its tasks, by dealing with all areas covered by this Chapter.
3. The Subcommittee shall establish its rules of procedure.

TITLE V

COOPERATION IN THE AREA OF JUSTICE, FREEDOM AND SECURITY

Article 29

Rule of law and legal cooperation

1. In their cooperation in the area of justice, freedom and security the Parties shall attach particular importance to the consolidation of the rule of law and the reinforcement of institutions at all levels in the areas of law enforcement and the administration of justice in particular.
2. Cooperation between the Parties will also include mutual exchange of information concerning legal systems and legislation. The Parties shall endeavour to develop mutual legal assistance within the existing legal framework.

Article 30**Protection of personal data**

1. The Parties agree to cooperate in order to improve the level of protection of personal data to the highest international standards, such as those contained, *inter alia*, in the UN Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files (UN General Assembly Resolution 45/95 of 14 December 1990).
2. Cooperation on protection of personal data may include, *inter alia*, technical assistance in the form of exchange of information and expertise.

Article 31**Cooperation on migration**

1. Parties shall establish cooperation aimed at preventing illegal immigration and illegal presence of physical persons of their nationality on their respective territories.
2. In the framework of the cooperation to prevent illegal immigration, the Parties agree to readmit, without undue delay, their nationals who do not, or who no longer fulfil the conditions in force for entry to, presence in or residence on the territory of the other Party. To this end, the Parties will provide their nationals with appropriate identity documents for such purposes. Where the person to be readmitted does not possess any documents or other proofs of his or her nationality, the competent diplomatic and consular representations of the Member State concerned or Mongolia shall, upon request by Mongolia or the Member State concerned, make arrangements to interview the person in order to establish his or her nationality.
3. The EU will assist financially with the implementation of this understanding through relevant bilateral cooperation instruments.
4. Parties agree to negotiate, upon request by either Party, an agreement between the EU and Mongolia regulating the specific obligations for readmission of their nationals, and including an obligation for nationals of other countries and stateless persons.

Article 32**Cooperation against illicit drugs**

1. The Parties shall cooperate to ensure a balanced approach through effective coordination between the competent authorities including from the health, justice, customs and interior sectors and other relevant sectors, with the aim of reducing the supply of, trafficking in and demand for illicit drugs, and with due regard to human rights. This cooperation shall also aim to reduce drug related harm, to address synthetic drug production, trafficking and use and to achieve a more effective prevention of diversion of drug precursors used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances.
2. The Parties shall agree on means of cooperation to attain these objectives. Actions shall be based on commonly agreed principles along the lines of the relevant international conventions, the Political Declaration and the Special Declaration on the Guiding Principles of Drug Demand Reduction, approved by the Twentieth United Nations General Assembly Special Session (UNGASS) on Drugs in June 1998 and the Political Declaration and Plan of Action adopted at the 52nd session of the United Nations Commission on Narcotic Drugs in March 2009.
3. The cooperation between the Parties shall comprise technical and administrative assistance in particular in the following areas: drafting of national legislation and policies; establishment of national institutions and information centres; support for civil society efforts in the area of drugs and efforts to reduce demand for, and the harm from drugs; training of personnel; drug-related research; and prevention of diversion of drug precursors used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances. The Parties may agree to include other areas.

Article 33**Cooperation against organised crime and corruption**

The Parties agree to cooperate in combating organised, economic and financial crime as well as corruption. Such cooperation aims in particular at implementing and promoting relevant international standards and instruments such as the UN Convention against Transnational Organised Crime and its supplementing Protocols and the UN Convention against Corruption.

Article 34**Cooperation in combating money laundering and terrorism financing**

1. The Parties agree on the need to work towards and to cooperate on preventing the use of their financial system and designated non-financial businesses and professions to launder the proceeds of all criminal activities such as drug trafficking and corruption.
2. Both Parties agree to promote technical and administrative assistance aimed at the development and implementation of regulations and the efficient functioning of mechanisms to combat money laundering and terrorism financing. In particular, cooperation shall allow exchanges of relevant information within the framework of respective legislations and the adoption of appropriate standards to combat money laundering and the financing of terrorism equivalent to those adopted by the Union and the international bodies active in this area, such as the Financial Action Task Force (FATF).

TITLE VI**COOPERATION IN OTHER SECTORS****Article 35****Cooperation in human rights**

1. The Parties agree to cooperate in the promotion and effective protection of human rights, including with regard to the ratification and implementation of international human rights instruments.
2. Such cooperation may include, *inter alia*:
  - (a) supporting the development and implementation of a national action plan on human rights;
  - (b) human rights promotion and education;
  - (c) strengthening of national and regional human rights-related institutions;
  - (d) the establishment of a meaningful, broad-based human rights dialogue;
  - (e) strengthening of cooperation within the human rights-related institutions of the United Nations.

Article 36**Cooperation on financial services**

1. The Parties agree to achieve closer common rules and standards, and to strengthen cooperation with a view to improving accounting, supervisory and regulatory systems of banking, insurance and other parts of the financial sector.
2. The Parties shall cooperate to develop legal regulatory framework, infrastructure, and human resources as well as to introduce corporate governance and international standards on accounting into the capital market of Mongolia within the framework of bilateral cooperation in accordance with the GATS and WTO Commitment on Mutual Understanding Paper of Financial services.

Article 37**Economic policy dialogue**

1. The Parties agree to cooperate on promoting the exchange of information on their respective economic trends and policies, and the sharing of experience with the coordination of economic policies in the context of regional economic cooperation and integration.

2. The Parties endeavour to deepen the dialogue between their authorities on economic matters which, as agreed by the Parties, may include areas such as monetary policy, fiscal policy, including business taxation, public finance, and macroeconomic stabilisation and external debt.
3. The Parties shall cooperate and promote a mutual understanding between both sides in the field of economic diversification and industrial development.

Article 38

Good governance in the tax area

With a view to strengthening and developing economic activities while taking into account the need to develop an appropriate regulatory framework, the Parties recognise and commit themselves to implement the principles of good governance in the tax area as subscribed to by Member States at Union level. To that effect, without prejudice to Union and Member States' competences, the Parties will improve international cooperation in the tax area, facilitate the collection of legitimate tax revenues, and develop measures for the effective implementation of the abovementioned principles.

Article 39

Industrial policy and SME cooperation

The Parties, taking into account their respective economic policies and objectives, agree to promote industrial policy cooperation in all fields deemed suitable, with a view to improving the competitiveness of small and medium-sized enterprises, *inter alia* through:

- (a) exchanging information and experience on creating framework conditions for small and medium-sized enterprises to improve their competitiveness;
- (b) promoting contacts between economic operators, encouraging joint investments and establishing joint ventures and information networks notably through existing European Union horizontal programmes, stimulating in particular transfers of soft and hard technology between partners;
- (c) providing information and stimulating innovation and exchanging good practices on access to finance, including for micro- and small enterprises;
- (d) facilitating and supporting the relevant activities established by the private sectors of both sides;
- (e) promoting decent work, corporate social responsibility and accountability and encouraging responsible business practices, including sustainable consumption and production. This cooperation shall also take account of the consumer dimension, such as product information and the consumer's role in the market;
- (f) joint research projects in selected industrial areas and cooperation on standards and conformity assessment procedures and technical regulations, as mutually agreed;
- (g) assistance through information on modernizing techniques and technologies of leather processing waste water cleaning facilities;
- (h) exchanging information and recommending partners and cooperation opportunities in the field of trade and investment through mutually accessible existing networks;
- (i) supporting cooperation between both sides' private businesses, especially between SMEs;
- (j) considering to negotiate an additional agreement on information exchanges, workshops on intensifying cooperation and other promotional events between SMEs of both sides;
- (k) providing information on technical assistance for exporting food and agricultural products to the European market within the scope of the preferential system of the European Union.

Article 40**Tourism**

1. Guided by the World Tourism Organization's Global Code of Ethics for Tourism, and by the sustainability principles underpinning the 'Local Agenda 21 process', the Parties shall aim to improve the exchange of information and establish best practice in order to ensure the balanced and sustainable development of tourism.
2. The Parties agree to develop cooperation on safeguarding and maximising the potential of natural and cultural heritage, mitigating the negative impacts of tourism, and enhancing the positive contribution of the tourism business to the sustainable development of local communities, *inter alia* by developing eco-tourism, while respecting the integrity and interests of local and indigenous communities, and improving training in the tourism industry.

Article 41**Information society**

1. Recognising that information and communication technologies are key elements of modern life and of vital importance to economic and social development, the Parties endeavour to exchange views on their respective policies in this field with a view to promoting economic development.
2. Cooperation in this area shall, *inter alia*, focus on:
  - (a) participation in the comprehensive regional dialogue on the different aspects of the information society, in particular electronic communications policies and regulation including universal service, licensing and general authorisations, protection of privacy and personal data, and the independence and efficiency of the regulatory authority;
  - (b) interconnection and interoperability of the Parties' and Asian networks and services;
  - (c) standardisation and dissemination of new information and communications technologies;
  - (d) promotion of research cooperation between the Parties in the area of information and communications technologies;
  - (e) cooperation on digital television including exchange of experiences on deployment, regulatory aspects and in particular spectrum management and research;
  - (f) cooperation on joint research projects in the area of information and communications technologies;
  - (g) security aspects of information and communications technologies as well as fighting cyber crime;
  - (h) conformity assessment of telecommunications, including radio equipment;
  - (i) cooperation on broadband network development;
  - (j) exchange of information on competition policy of information and communications technologies.

Article 42**Audiovisual and media**

The Parties will encourage, support and facilitate exchanges, cooperation and dialogue between their relevant institutions and agents in the areas of audiovisual and media. They agree to establish a regular policy dialogue in these areas.

Article 43**Scientific and technological cooperation**

1. The Parties agree to cooperate in the field of scientific research and technological development (RTD) in areas of mutual interest and benefit.
2. The aims of such cooperation shall be to:
  - (a) encourage exchanges of information and sharing of know-how on science and technology, including on the implementation of policies and programmes;
  - (b) promote research partnerships between the Parties' scientific communities, research centres, universities and industry;

- (c) promote training and mobility of researchers;
  - (d) encourage the participation of their respective higher education institutions, research centres and industry, including small and medium-sized enterprises in their respective RTD programmes.
3. Cooperation may take the form of joint research projects and exchanges, meetings and training of researchers through international training and mobility schemes and exchange programmes, providing for the maximum dissemination of the results of research, learning and best practices.
4. These cooperation activities shall be in accordance with the laws and regulations of both parties. They are based on the principles of reciprocity, fair treatment and mutual benefit, and ensure an effective protection of intellectual property.
5. The Parties agree to make all efforts to increase public awareness about possibilities offered by their respective programmes for science and technology cooperation.

Article 44

Energy

1. The Parties shall endeavour to enhance cooperation in the energy sector with a view to:
- (a) enhancing energy security including by diversifying energy supplies and developing new, sustainable, innovative and renewable forms of energy, including, *inter alia*, biofuels and biomass, wind and solar energy as well as hydro power generation and supporting the development of appropriate policy frameworks to create favourable conditions for investment and a level playing field for renewable energy and its integration into relevant policy areas;
  - (b) achieving rational use of energy with contributions from both supply and demand sides by promoting energy efficiency in energy production, transportation, distribution and end-use;
  - (c) promoting the application of internationally recognised standards of nuclear safety, security, non-proliferation and safeguards;
  - (d) fostering the transfer of technology aimed at sustainable energy production and use;
  - (e) enhancing capacity-building and facilitating investment in the field based on transparent, non-discriminatory, market-compatible rules.
2. To these ends, the Parties agree to promote contacts and joint research to mutual benefit of the Parties particularly through relevant regional and international frameworks. With reference to Article 43 and the conclusions of the World Summit on Sustainable Development (WSSD), which took place in Johannesburg in 2002, the Parties note the need to address the links between affordable access to energy services and sustainable development. These activities can be promoted in cooperation with the European Union Energy Initiative, launched at the WSSD.
3. Trade in nuclear materials will be conducted in accordance with the provisions of the Treaty establishing the European Atomic Energy Community. If necessary, trade in nuclear materials shall be subject to the provisions of a specific Agreement to be concluded between the European Atomic Energy Community and Mongolia.

Article 45

Transport

1. The Parties agree to cooperate in relevant areas of transport policy with a view to improving investment opportunities and the movement of goods and passengers, promoting aviation safety and security, combating piracy, protecting the environment protection, and increasing the efficiency of their transport systems.
2. Cooperation between the Parties in this area shall aim to promote:
- (a) exchanges of information on their respective transport policies and practices, especially regarding urban and rural transport, aviation, transport logistics and the interconnection and interoperability of multimodal transport networks as well as the management of road, railways and airports;

- (b) matters pertaining to satellite navigation with a focus on regulatory, industrial, and market development issues of mutual benefit. In this regard, consideration will be paid to the European global satellite navigation systems EGNOS and Galileo;
- (c) a dialogue in the field of air transport services with a view to examine the development of relations in areas such as aviation safety, security, environment, air traffic management, application of competition law and economic regulation of the air transport industry, with a view of supporting regulatory approximation and removal of obstacles to doing business. Civil aviation cooperation projects of mutual interest should be further promoted. On this basis, the Parties will explore the possible scope for closer cooperation in the area of civil aviation;
- (d) reduction of greenhouse gas emissions from the transport sector;
- (e) the implementation of security, safety and environmental standards, notably as regards aviation, in line with the relevant international conventions;
- (f) cooperation in the appropriate international *fora* aiming to ensure better enforcement of international regulations and to pursue the objectives laid down in this Article.

Article 46

Education and culture

1. The Parties agree to promote education and cultural cooperation that duly respects their diversity, in order to increase mutual understanding and the knowledge of their respective cultures. To this end the Parties will support and promote the activities of their cultural institutes and civil society.
2. The Parties endeavour to take appropriate measures to promote cultural exchanges and carry out joint initiatives in various cultural spheres including cooperation in heritage conservation with respect to cultural diversity.
3. The Parties agree to consult and cooperate in relevant international *fora*, such as UNESCO, in order to pursue common objectives and promote cultural diversity as well as the protection of cultural heritage. With regard to cultural diversity, the Parties also agree to promote the ratification and implementation of the UNESCO Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions, adopted on 20 October 2005.
4. The Parties shall furthermore place emphasis on measures designed to create links between their respective specialist agencies and to encourage exchanges of information, know-how, students, experts, youth and youth workers and technical resources, taking advantage of the facilities offered by European Union programmes in Asia in the area of education and culture as well as the experience that both Parties have acquired in this area. Both sides also agree to promote the implementation of relevant programmes for higher education such as the Erasmus Mundus programme with a view to promoting cooperation and modernisation in higher education, and to encourage academic mobility.

Article 47

Environment, climate change and natural resources

1. The Parties agree on the need to conserve and manage in a sustainable manner natural resources and biological diversity as a basis for the development of current and future generations.
2. The Parties agree that cooperation in this area shall promote the conservation and improvement of the environment in pursuit of sustainable development. The outcome of the World Summit on Sustainable Development and the implementation of relevant multilateral environmental agreements shall be taken into account in all activities undertaken by the Parties under this Agreement.
3. The Parties agree to cooperate in the area of climate change in order to adapt to the negative effects of climate change, to mitigate greenhouse gas emissions and to set their economies on sustainable low-carbon growth paths. In this context, the Parties will explore the use of carbon market mechanisms.
4. The Parties agree to cooperate with a view to enhancing the mutual effectiveness of trade and environment policies, and the integration of environmental considerations into all sectors of cooperation.

5. The Parties endeavour to continue and strengthen their cooperation in regional programmes on protection of the environment, specifically as regards:

- (a) promoting environmental awareness and enhanced local participation, including participation of indigenous and local communities, in environmental protection and sustainable development efforts;
- (b) tackling climate change in particular as regards impacts on environment and natural resources;
- (c) capacity building for participating in and implementing multilateral environment agreements including biodiversity and biosafety and chemical hazards;
- (d) promoting and deploying environmental technologies, products and services, including through the use of regulatory and ecologically sound instruments;
- (e) improved forest governance including combating illegal logging and associated trade and the promotion of sustainable forest management;
- (f) prevention of illegal transboundary movement of solid and hazardous waste and products of living modified organisms;
- (g) improving ambient air quality, environmentally sound management of waste, sustainable water resource management and chemicals management, and promoting sustainable consumption and production;
- (h) protection and conservation of soils and sustainable land management;
- (i) effective management of national parks and the designation and protection of areas of biodiversity and fragile ecosystems, with due regard for local and indigenous communities living in or near these areas.

6. The Parties shall encourage mutual access to their programmes in this field, in accordance with the specific terms of such programmes:

- (a) establishment of the monitoring network for water reserve and its modernization;
- (b) introduction of technology for water desalination and re-usage;
- (c) development of eco-tourism.

Article 48

Agriculture, livestock, fisheries and rural development

The Parties agree to encourage dialogue in agriculture, livestock, fisheries and rural development. The Parties will exchange information and develop relationships on:

- (a) agricultural policy and international food and agricultural outlook in general;
- (b) the possibilities for facilitating trade in plants, animals, livestock and their products, in view of the further development of light industries in the rural sector;
- (c) animal and livestock welfare;
- (d) rural development policy;
- (e) exchange of experience and cooperation networks between local agents or economic operators in particular areas such as research and technology transfer;
- (f) health and quality policy on plant, animal and livestock, in particular Protected Geographical Indications;
- (g) cooperation proposals and initiatives submitted to international agricultural organizations;
- (h) the development of sustainable and environmentally-friendly agriculture including crop production, bio-fuel and the transfer of bio-technology;
- (i) plant variety protection, seed technology, agricultural biotechnology;
- (j) the development of databases and information network on agriculture and livestock;
- (k) training on agriculture and veterinary sector.

Article 49**Health**

1. The Parties agree to cooperate in the health sector covering the areas of health system reform, major communicable diseases and other health threats, non-communicable diseases, and international health agreements with a view to improving health conditions and raising the level of public health.
2. Cooperation shall take place mainly through:
  - (a) comprehensive programmes aimed at systemic reform of the health sector, including the improvement of health systems, health services, health conditions and health information;
  - (b) joint activities on epidemiology, including collaboration in the early prevention of health threats such as avian and pandemic influenza and other major communicable diseases;
  - (c) prevention and control of non-communicable diseases through exchange of information and good practices, promoting healthy lifestyle, addressing major health determinants such as nutrition, addiction to drugs, alcohol, tobacco;
  - (d) promoting the implementation of international health agreements, such as the Framework Convention on Tobacco Control and the International Health Regulations.

Article 50**Employment and social affairs**

1. The Parties agree to enhance cooperation in the field of employment and social affairs, including cooperation on regional and social cohesion, health and safety at the workplace, gender equality and decent work, with a view to strengthening the social dimension of globalisation.
2. The Parties reaffirm the need to support the process of globalisation which is beneficial to all and to promote full and productive employment and decent work as a key element of sustainable development and poverty reduction, as endorsed by UN General Assembly Resolution 60/1 of 24 October 2005 (World Summit Outcome) and the Ministerial Declaration of the High-Level Segment of the UN Economic and Social Council of July 2006 (UN Economic and Social Council E/2006/L.8 of 5 July 2006). The Parties shall take into account the respective characteristics and diverse nature of their economic and social situations.
3. The Parties reaffirm their commitments to fully respect and effectively implement internationally recognised core labour and social standards, as laid down in particular in the 1998 ILO Declaration on Fundamental Rights and Principles at Work and in the 2008 ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation. The implementation of relevant multilateral social and labour agreements shall be taken into account in all activities undertaken by the Parties under this Agreement. The Parties agree to cooperate and to provide technical assistance as appropriate with a view to ratifying and effectively implementing all ILO conventions covered by the 1998 ILO Declaration and other relevant conventions.
4. The forms of cooperation may include, *inter alia*, specific programs and projects, as mutually agreed, as well as dialogue, cooperation and initiatives on topics of common interest at bilateral or multilateral level, such as the ILO.

Article 51**Statistics**

1. The Parties agree to promote the harmonisation of statistical methods and practice including the gathering and dissemination of statistics, thus enabling them to use, on a mutually acceptable basis, statistics on trade in goods and services and, more generally, on any other area covered by this agreement which lends itself to statistical collecting, processing, analyzing and disseminating.
2. The Parties agree to promote the establishment of direct contact between the relevant authorities with a view to: strengthening friendly cooperation in the field of statistics; strengthening capacity-building of the statistical bodies by modernising and improving the quality of the statistical system; strengthening human resources; training in all relevant areas; and supporting the National Statistical Systems organised in accordance with internationally established practices, including the necessary infrastructures.

3. The cooperation shall cover fields of mutual interest with emphasis on
  - I. Economic Statistics:
    - (a) National Accounts
    - (b) Business statistics and registration
    - (c) Statistics of agriculture / farming, animal husbandry, rural development
    - (d) Environment and mineral reserve
    - (e) Industry
    - (f) Foreign trade in goods and services
    - (g) Statistics of wholesale and retail trade
    - (h) Revision policy
    - (i) Food security
    - (j) Balance of payments
  - II. Social Statistics:
    - (a) Gender statistics
    - (b) Migration statistics
    - (c) Household survey
  - III. Information technology
    - (a) Exchange of experiences on electronic technology and methodology for provision of information security, protection, storage and privacy and introduction of these experiences
    - (b) Exchange of experiences on establishing of online database for consumers based on the user friendly website and training in this area
    - (c) Support the IT specialists of the National Statistics Office of Mongolia in establishing the information database
    - (d) Cooperation on engagement with users in educating them about the information database

Article 52

Civil society

1. The Parties recognise the role and potential contribution of organised civil society, especially academics, in the dialogue and cooperation process under this Agreement and agree to promote effective dialogue with organised civil society and its effective participation.
2. Subject to the legal and administrative provisions of each Party, organised civil society may:
  - (a) participate in the policy-making process at country level, according to democratic principles;
  - (b) be informed of and participate in consultations on development and cooperation strategies and sectoral policies, particularly in areas concerning it, including all stages of the development process;
  - (c) receive financial resources, insofar as the internal rules of each Party so allow, and capacity building support in critical areas;
  - (d) participate in the implementation of cooperation programmes in the areas that concern it.

Article 53

Cooperation on the modernisation of the state and public administration

The Parties agree to cooperate with a view to the modernisation of the public administration. Cooperation in this area shall focus on:

- (a) improving organisational efficiency;
- (b) increasing institutions' effectiveness in service delivery;

- (c) ensuring transparent management of public resources and accountability;
- (d) improving the legal and institutional framework;
- (e) building capacities for policy design and implementation (public service delivery, budget composition and execution, anti-corruption);
- (f) reinforcing the judiciary systems; and
- (g) reforming the security system.

Article 54

Cooperation on the disaster risk management (DRM)

1. The Parties agree to increase cooperation on DRM in the continuous development and implementation of measures to reduce the risk of communities and manage the consequence of natural disasters across all levels of society. Preventive actions and a proactive approach in dealing with hazards and risks with reducing risks and vulnerabilities to natural disasters, should be given emphasis.
2. Cooperation in this area shall focus on the following program elements:
  - (a) disaster risk reduction or prevention and mitigation;
  - (b) knowledge management, innovation, research, and education to build a culture of safety and resilience at all levels;
  - (c) disaster preparedness;
  - (d) policy, institutional capacity and consensus building for disaster management;
  - (e) disaster response;
  - (f) disaster risks assessment and monitoring.

TITLE VII

MEANS OF COOPERATION

Article 55

Resources for cooperation and protection of financial interests

1. The Parties agree to make available the appropriate resources, including financial means, insofar as their respective resources and regulations allow, in order to fulfil the cooperation objectives set out in this Agreement.
2. The Parties agree to promote the development and implementation of mutual technical and administrative assistance aiming at the effective protection of their financial interests in the area of development aid and other funded cooperation activities. The Parties shall promptly respond to demands for mutual administrative assistance expressed by judiciary and/or investigation authorities of either Party aiming at enhancing the fight against fraud and irregularities.
3. The Parties shall encourage the European Investment Bank to continue its operations in Mongolia, in accordance with its procedures and financing criteria.
4. The Parties shall implement financial assistance in accordance with the principles of sound financial management and cooperate in the protection of the financial interests of the European Union and of Mongolia. The Parties shall take effective measures to prevent and fight fraud, corruption and any other illegal activities, *inter alia* by means of mutual administrative assistance and mutual legal assistance in the fields covered by the present Agreement. Any further agreement or financing instrument to be concluded between the Parties shall provide for specific financial cooperation clauses covering on-the-spot checks, inspections, controls, and anti-fraud measures, including, *inter alia*, those conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF).

TITLE VIII
INSTITUTIONAL FRAMEWORK

Article 56

Joint Committee

1. The Parties agree to establish under this Agreement a Joint Committee, composed of representatives of both sides at an appropriate high level, whose tasks shall be to:
  - (a) ensure the proper functioning and implementation of this Agreement;
  - (b) set priorities in relation to the aims of this Agreement;
  - (c) make recommendations for promoting the objectives of this Agreement.
2. The Joint Committee, and the Subcommittee established in Article 28, shall, for the purposes of attaining the objectives of this Agreement, have the power to take decisions in the cases provided for therein. Decisions shall be drawn up by agreement between the Parties, following the completion of the respective internal procedures required to establish a position thereon by both Parties. The decisions shall be binding on the Parties, which shall take the measures necessary to implement them.
3. The Joint Committee shall normally meet every year in Ulaanbaatar and Brussels alternately, on a date to be fixed by mutual agreement. Extraordinary meetings of the Joint Committee may also be convened by agreement between the Parties. The Joint Committee shall be chaired alternately by each of the Parties. The agenda for meetings of the Joint Committee shall be determined by agreement between the Parties.
4. The Joint Committee may set up specialised working groups in order to assist it in the performance of its tasks. These working groups shall make detailed reports on their activities to the Joint Committee at each of its meetings.
5. The Parties agree that it shall also be the task of the Joint Committee to ensure the proper functioning of any sectoral agreement or protocol concluded or to be concluded between the Parties.
6. The Joint Committee shall adopt its own rules of procedure.

TITLE IX
FINAL PROVISIONS

Article 57

Future developments clause

1. The Parties may by mutual consent expand this Agreement with a view to enhancing the level of cooperation, including through supplementing it by means of agreements or protocols on specific sectors or activities.
2. With regard to the implementation of this Agreement, either of the Parties may put forward suggestions for widening the scope of cooperation, taking into account the experience gained in its application.

Article 58

Other agreements

Without prejudice to the relevant provisions of the Treaty on the European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, neither this Agreement nor action taken hereunder shall affect the powers of the Member States to undertake bilateral cooperation activities with Mongolia or to conclude, where appropriate, new partnership and cooperation agreements with Mongolia.

This Agreement shall not affect the application or implementation of commitments undertaken by the respective Parties in relations with third parties.

Article 59

Fulfillment of obligations

1. Each Party may refer to the Joint Committee any divergence in the application or interpretation of this Agreement.

2. If either Party considers that the other Party has failed to fulfil any of its obligations under this Agreement it may take appropriate measures.

3. Before doing so, except in cases of special urgency, it shall present to the Joint Committee all the relevant information required for a thorough examination of the situation with a view to seeking a solution acceptable to the Parties.

4. In the selection of measures, priority must be given to those which least disturb the functioning of this Agreement. These measures shall be notified immediately to the other Party and shall be the subject of consultations within the Joint Committee if the other Party so requests.

5. The Parties agree, for the purposes of the correct interpretation and practical application of this Agreement, that the term 'cases of special urgency' in paragraph 3 means a case of the material breach of the Agreement by one of the Parties. A material breach of the Agreement consists in:

- (i) repudiation of the Agreement not sanctioned by the general rules of international law; or
- (ii) violation of essential elements of the Agreement, namely Articles 1(1) and 3 thereof.

Article 60

Facilities

To facilitate cooperation in the framework of this Agreement, both Parties agree to grant necessary facilities to officials and experts involved in implementing cooperation for the performance of their functions, in accordance with internal rules and regulations of both Parties.

Article 61

Territorial application

This Agreement shall apply to the territory in which the Treaty on the European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union are applied under the conditions laid down in those Treaties, on the one hand, and to the territory of Mongolia, on the other.

Article 62

Definition of the Parties

For the purposes of this Agreement, 'the Parties' shall mean the Union or its Member States or the Union and its Member States, in accordance with their respective powers, on the one hand, and Mongolia, on the other.

Article 63

Entry into force and duration

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the month following the date on which last Party has notified the other of the completion of the legal procedures necessary for this purpose.

2. This Agreement is valid for a period of five years. It shall be automatically extended for further successive periods of one year, unless either Party notifies the other Party in writing of its intention not to extend this Agreement six months prior to the end of any subsequent one-year period.

3. Any amendments of this Agreement shall be made by agreement between the Parties. Any amendments shall become effective only after the last Party has notified the other that all necessary formalities have been completed.

4. If a Party introduces a more restrictive trade regime concerning the export of raw materials, such as the introduction of new prohibitions, restrictions, duties or charges of any kind that do not meet the requirements set out in the relevant provisions of Articles VIII, XI, XX or XXI of the GATT 1994, or are not authorised under a WTO waiver or are not agreed by the Joint Committee or Subcommittee on Trade and Investment under Article 56, than that in place at the date of initialling of the Agreement, the other Party may adopt appropriate measures in accordance with Article 59(3) and (4).

5. This Agreement may be terminated by one Party by written notice of denunciation given to the other Party. The termination shall take effect six months after receipt of notification by the other Party.

Article 64

Notifications

Notifications made in accordance with Article 63 shall be made to the Secretary-General of the Council of the European Union and the Department of Foreign Affairs of Mongolia, respectively.

Article 65

Authentic text

This Agreement is drawn up in the Bulgarian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovene, Spanish, Swedish and Mongolian languages, each of these texts being equally authentic.

Done at Ulaanbaatar on the thirtieth day of April in the year two thousand and thirteen.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 marca 2014 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*